

РЕВИДИРАНА СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ
ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2018. ГОДИНЕ

Септембар 2015. године

САДРЖАЈ

Увод	7
Методологија	8
I Преглед социо-економског стања општине Теслић	10
1.1. Географске карактеристике и положај	10
1.2. Демографија	11
1.3. Тржиште рада	12
1.3.1. Запосленост	13
1.3.2. Незапосленост	15
1.4. Инфраструктура	16
1.4.1. Пuteви	16
1.4.2. Телекомуникације	17
1.4.3. Енергетска инфраструктура	17
1.4.4. Комунална инфраструктура	18
1.5. Привреда	19
1.5.1. Природни ресурси	21
1.5.2. Пословне зоне	22
1.5.3. Индустрија	23
1.5.4. Грађевинарство	27
1.5.5. Трговина	29
1.5.6. Пољопривреда и шумарство	311
1.5.7. Спољнотрговински биланс	36
1.5.8. Инвестиције	36
1.5.9. МСП и предузетништво	37
1.6. Туризам	39
1.6.1. Бањско-рекреативни туризам	40
1.6.2. Планински туризам	40
1.6.3. Економски индикатори	40
1.7. Социјална заштита и здравство	42
1.8. образовање	44
1.9. Култура, млади и спорт	46
1.10. Невладин сектор	48
1.11. Локална управа	49
II SWOT АНАЛИЗА	54
III ВИЗИЈА РАЗВОЈА, СТРАТЕШКИ И ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2018. ГОДИНЕ	60
IV ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2018. ГОДИНЕ	64
V АКЦИОНИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ	84

ПОПИС ТАБЕЛА

Табела 1. Природно кретање становништва у општини Теслић за период 2007-2013	12
Табела 2. Број корисника М:ТЕЛ-а за период 2013 - 2015 година.....	17
Табела 3. Број пословних субјеката и број запослених у општини Теслић за период 2012-2013	20
Табела 4. Финансијски показатељи значајнијих привредних грана општине Теслић за 2014 годину	21
Табела 5. Приказ одређених финансијских показатеља из консолидованих финансијских извјештаја предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност прерађивачка индустрија за период 2013 - 2014 година	23
Табела 6. Приказ одређених финансијских показатеља из консолидованих финансијских извјештаја предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност грађевинарство за период 2013 - 2014 година.....	27
Табела 7. Приказ одређених финансијских показатеља из консолидованих финансијских извјештаја предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност трговина за период 2013 - 2014 година	29
Табела 8. Приказ одређених финансијских показатеља из консолидованих финансијских извјештаја предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност трговина за период 2013 - 2014 година	30
Табела 9. Структура пољопривредног земљишта на подручју општине Теслић	31
Табела 10. Ораничне површине (ха) на подручју општине Теслић према начину кориштења за период 2009 – 2013	32
Табела 11. Производња ратарских култура на подручју општине Теслић за период 2009. – 2013. година.....	33
Табела 12. Производња воћа на подручју општине Теслић 2012 - 2014	34
Табела 13. Дрвна залиха, запремински прираст и етат према Шумскопривредној основи.....	35
Табела 14. Број пословних субјеката у општини Теслић за период 2009 – 2013.....	38
Табела 15. Број предузећа на подручју општине Теслић према величини предузећа у 2014. години.....	38
Табела 16. Доласци и ноћења туриста у општини Теслић за период 2007 - 2014 година.....	41
Табела 17. Промет по врсти услуге у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић за период 2007 - 2013 година.....	42
Табела 18. Малољетна лица - корисници социјалне заштите на подручју општине Теслић за период 2009 - 2013 година	43
Табела 19. Пунољетна лица - корисници социјалне заштите на подручју општине Теслић за период 2009 - 2013 година	43
Табела 20. Основне школе, наставно особље и број ученика на подручју општине Теслић за период 2008 – 2013	45
Табела 21. Број студената са пребивалиштем у општини Теслић за период 2008 – 2013.....	46
Табела 22. Одјељења и службе Општине Теслић.....	49
Табела 23. SWOT анализа општине Теслић	54

ПОПИС СЛИКА

Слика 1. Општина Теслић.....	10
Слика 2. Индикатори за процјену стања на тржишту рада општине Теслић	13
Слика 3. Преглед корака у стратешком планирању.....	61

ПОПИС ГРАФИКОНА

Графикон 1. Број запослених у општини Теслић за период 2007-2014.....	14
Графикон 2. Број незапослених у општини Теслић за период 2007-2014.....	15
Графикон 3. Кретање прихода Општине Теслић за период 2009-2015. година (у 000 КМ)	50
Графикон 4. Структура расхода Општине Теслић према економској класификацији за период 2009-2015. година	52
Графикон 5. Однос капиталних и текућих расхода Општине Теслић за период 2009-2015. година	52

СКРАЋЕНИЦЕ

а.д.	Акционарско друштво
АПИФ	Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге
BEAR	Business Excellence Area
БиХ	Босна и Херцеговина
сса.	Лат. сiгса, отприлике
д.о.о.	Друштво органичене одговорности
ЕЕ	Електроенергетска (мрежа)
ЕУ	Европска Унија
ХИ	Хемијска индустрија
ИПА	Instrument for Pre-Accession Assistance (Инструмент за предприступну помоћ)
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
ЈПП	Јавно – приватно партнерство
ЈУ	Јавна установа
КД	Класификација дјелатности
КП	Комунално предузеће
км	Километар
кWh	Киловатсат
кV	Киловолт
л/с	Литар по секунди
МИПРО	Methodology for Integrated Local Development Planning (Методологија за интегрисано планирање локалног развоја)
м	Метар
м ²	Метар квадратни
м ³	Метар кубни
МХЕ	Мала хидроелектрана
МВА	Мегаволт ампер
НВО	Невладина организација
ПКД	Предузеће комуналних дјелатности
РС	Република Српска
РТРС	Радио телевизија Републике Српске

SWOT Strenghts, Weaknesses, Opportunities and Threats (метода анализе унутрашњих снага и слабости, вањских прилика и пријетњи)

СРЦ Спортско – рекреациони центар

МСП Мала и средња предузећа

СО Скупштина општине

ШГ Шумско газдинство

ТС Трафостаница

УИО Управа за индиректно опорезивање

ВШС Виша стручна спрема

ВСС Висока стручна спрема

ЗТЦ Здравствено – туристички центар

WMTA Wood and Metal Technical Academy (Техничка академија за обраду дрвета и метала)

Увод

Ревидирана Стратегија развоја општине Теслић за период од 2015. до 2018. године (у даљем тексту: Стратегија) је кључни стратешко - плански документ општине Теслић, који треба да настави подстицање започетог развоја општине. Стратегија је израђена као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицања локалних снага, али и као одговор на изазове дугорочног развоја општине и свеукупног живота у њој. Стратегија је израђена од стране радних тијела Општине, Радног тима за провођења активности на ревизији Стратегије, уз учешће Партнерске групе за израду ревизије Стратегије. Посебно је значајно било учешће представника приватног, јавног, образовног, здравственог, социјалног, културног, спортског, цивилног и невладиног сектора као и грађана општине Теслић.

Визија развоја те стратешки циљеви развоја до 2015. године су преиспитани у погледу њихове актуелности, те су дефинисани нови стратешки и приоритетни циљеви општине на период од три године. Стратешки и приоритетни циљеви усмјерени су ка побољшању квалитета живота у општини. У ту сврху израђен је детаљан Оперативни план имплементације Стратегије за период од 2015. до 2018. године и Акциони план за 2015. годину. Такође, у сврху праћења реализације Стратегије дефинисани су и Индикатори реализације Стратегије.

Битно је нагласити да Стратегија, кроз Оперативни и Акциони план, обухвата листу програма и мјера по сваком стратешком и приоритетном циљу, а који омогућавају достизање постављених циљева путем провођења оперативних активности, чиме се ствара основа за свеукупну имплементацију Стратегије. Осим тога, програми и пројекти нису само основа за кориштење општинских и других домаћих извора средстава, него и добра основа за приступ екстерним изворима средстава, попут ИПА програма Европске уније, али и других програма подршке у Босни и Херцеговини.

Предуслов квалитетне и правовремене имплементације Стратегије јесте препознавање њеног значаја од стране локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостава Стратегијом предвиђених механизма за њену имплементацију, извјештавање, ажурирање и свеукупну операционализацију, а што је задатак који Општини, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

Консултант на изради ревизије Стратегије је била консултантска кућа Енова д.о.о Сарајево.

Методологија

Темељна методологија која је кориштена у изради ревизије Стратегије је стандардна Методологија за интегрисано планирање локалног развоја (МиПРО), прихваћена и препоручена од стране ентитетских влада те савеза општина и градова оба ентитета. МиПРО је у потпуности усклађена са постојећим законским оквиром којим је дефинисано планирање развоја на локалном нивоу, гдје је општинска управа носилац процеса израде и имплементације стратегије, уз максимално укључивање и свих других актера живота у локалној заједници. Надаље, МиПРО је у потпуности усаглашена са водећим принципима и приступима стратешком планирању које промовише Европска унија.

Процес је оперативно водио Радни тим за провођење активности на ревизији Стратегије, који је именован одлуком Скупштине Општине, а у самом процесу створени су механизми за снажно грађанско учешће, доминантно кроз рад Партнерске групе – консултативног тијела којег су чинили представници јавног, приватног и невладиног сектора.

Полазна тачка ревизије Стратегије, је била анализа постојећих стратешких докумената, анализа нивоа њихове реализације односно, социо-економска анализа. Ова анализа је била надограђена анализом релевантних квантитативних и квалитативних података из примарних и секундарних извора. При изради социо-економске анализе кориштени су подаци из база података свих институција на нивоу Општине и других нивоа власти и подаци прикупљени кроз деск-ресеарчх.

У социо-економској анализи су обрађени и анализирани различити сегменти од важности за развој Општине, као што су: географски положај, демографија, тржиште рада, инфраструктура, привреда, туризам, социјална заштита и здравство, образовање, култура, млади и спорт, невладин сектор и локална управа. У оквиру социо-економске анализе израђена је и SWOT матрица која је, заједно са анализом поменутих области, послужила као основа за стратешко планирање. У SWOT матрици су сумиране снаге, слабости, шансе и пријетње из претходно побројаних области.

Најважнија фаза у процесу ревизије Стратегије представља дефинисање њеног стратешког дијела. У оквиру стратешког дијела документа ревидирана је визија, те су утврђени (редефинисани) стратешки циљеви, приоритетни циљеви, програми и мјере. Као основа, приликом ревизије визије, стратешких циљева, приоритетних циљева, програма и мјера, узета је социо-економска анализа те подаци прикупљени на састанцима Партнерске групе.

За Оперативни план имплементације дефинисан је временски оквир за провођење активности, за период од 2015.до 2018. године, док се Акциони план

односи само за 2015. годину. Систем контроле реализације и евалуације Стратегије је дефинисан на основу индикатора реализације уз дефинисане носиоце активности, оквирни буџет реализације и идентификоване изворе финансирања. Како би се омогућила ефикасна имплементација Стратегије, финансијски оквир Стратегије је усаглашен са објективно очекиваним изворима финансирања.

I Преглед социо-економског стања општине Теслић

1.1. Географске карактеристике и положај

Општина Теслић географски је смјештена у сјеверном дијелу централне Босне и Херцеговине у саставу ентитета Република Српска. Површина општине износи укупно 846 км² што је чини једном од највећих општина у БиХ према величини територије. Општина Теслић граничи са десет општина укључујући: Добој, Тешањ, Маглај, Жепче, Зеница, Травник, Котор Варош, Челинац, Прњавор и Станари.

Простор општине омеђен је планинама Чавка, Узломац, Борја, Вучја Планина, Влашић, Махњача и Црни Врх. Сјеверни дио општине Теслић, припада Перипанонском ободу, односно јужном ободу Панонског базена, док су јужни дијелови општине смјештени у Динарском планинском подручју. Већи дио простора општине чини побрђе, те средње и ниске планине са ријечним долинама и клисурама између њих.

Најнасељенији је сјевероисточни дио општине који чине равничарска и брежуљкаста земљишта око ријека Велике и Мале Усоре, те Мале Украине. У наведеном подручју налази се и сам град Теслић који је смјештен у долини ријеке Велике Усоре, на надморској висини од 204 м. Најзначајнија саобраћајница која пролази кроз општину и град Теслић је магистрални пут М4 који према истоку повезује Теслић са Добојем, а према западу са Котор Вароши, Бања Луком, Приједором и Новим Градом.

Слика 1. Општина Теслић

Подручје општине Теслић одликује умјерено-континентална клима са просјечном годишњом температуром од 10°C. Најтоплији мјесец у години је јули са

просјечном средњом температуром од 19,3°C, док је најхладнији јануар са -1,7°C. Љетњи период карактеришу релативно велика количина падавина, посебно у јуну (108 мм) и доста честе локалне непогоде праћене градом (посебно у брдско-планинском дијелу).¹

1.2. Демографија

Општина Теслић спада у ред мање насељених општина у Босни и Херцеговини са 49,5 становника/км². На простору општине налази се 57 насељених мјеста у оквиру 49 мјесних заједница са укупно 41.904 становника, 13.319 домаћинства и 19.903 станова.² Према задњем попису становништва, у граду Теслићу је пописано 7.518 становника. Степен урбанизације је низак, и у демографској структури превађава рурално становништво, које чини 60% од укупног броја становника. Урбано подручје захвата 30,28 км² што је 3,58% укупне површине општине Теслић.

Према попису становништва из 1991. године, општина Теслић је имала укупно 59.632 становника. Према истом попису националну структуру општине чинили су Срби са 32.953 или 55%, Муслимани 12.801 или 22%, Хрвати 9.549 или 16%, Југословени 3.427 или 5% и остали 1.002 или 2%. Демографска и национална структура током ратног периода знатно је промијењена тако да је непосредно после рата број становника процијењен на свега 45.000. Такође је промијењена и национална структура становништва, али је по окончању ратних дејстава остварен и значајан повратак пријератног становништва на подручје општине. Према тренутним процјенама национална структура је сљедећа: Срби око 80%, Бошњаци око 17%, Хрвати око 3%. Иако је 2013. године извршен нови попис становништва у БиХ званични подаци о националној структури још увијек нису доступни.³

У другим државама, према процјенама, тренутно живи око 10.000 становника општине Теслић, односно око 24%⁴, што је за 42% више у односу на 2009. годину (6.500 становника општине Теслић живјело у другим државама).

Тренд природног кретања становништва

Према подацима презентованим у Табели 1. присутан је негативан тренд у природном кретању становништва на подручју општине Теслић. Главни узроци

¹Извјештај о стању животне средине општине Теслић

²Статистички годишњак Републике Српске за 2013, прелиминарни резултати пописа становништва у БиХ из 2013. године

³Подаци о полној и старосној структури грађана према последњем попису становништва још увијек нису познати, јер је у току финална обрада свих података који су прикупљени током пописа становништва, домаћинства и станова у БиХ 2013. године (Завод за статистику РС)

⁴ Општинска управа Теслић

континуираног смањења броја становника су негативна стопа природног прираштаја и унутрашње миграције, односно пресељење у друге општине унутар Републике Српске/БиХ или у друге државе.

Од 2007. до 2013. године укупан проценат смањења броја становника општине износи око 1,6%, што дугорочно гледано представља забрињавајући показатељ, те је у наредном периоду неопходно предузети одговарајуће мјере, како би се наведени тренд зауставио и преусмјерио у позитивном правцу.

Табела 1. Природно кретање становништва у општини Теслић за период 2007-2013

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Укупно
Процијење ни број становника	42.609	42.436	42.320	42.197	42.156	41.968	41.904	
Природни прираштај	-93	-92	-113	-54	-109	-53	-120	-634
Миграција	-80	-24	-10	13	-79	-11	-63	-254
Укупно смањење становника	-173	-116	-123	-41	-188	-64	-183	-888
% промјене броја становника	Н/А	-0,41%	-0,27%	-0,29%	-0,10%	-0,45%	-0,15%	-1,65%
			Број пописаних домаћинстава				13.319	
			Број пописаних станова				19.903	
			Просјечан број чланова домаћинства				3,15	

Извор: Статистички Годишњак Републике Српске 2014

1.3. Тржиште рада

Стање на тржишту рада представља један од кључних социо-економских показатеља сваке локалне заједнице. Општина Теслић има дугу традицију у областима индустријске производње, пољопривреде и туризма, међутим тренутно стање на тржишту рада, умногоме представља посљедицу свеукупне економске ситуације у земљи, као и дугогодишње глобалне економске и финансијске кризе.

Основни индикатори за процјену стања на тржишту рада су: стопа активности, стопа неактивности, стопа запослености, стопа незапослености, те стопа радно способног становништва (72,23%)⁵.

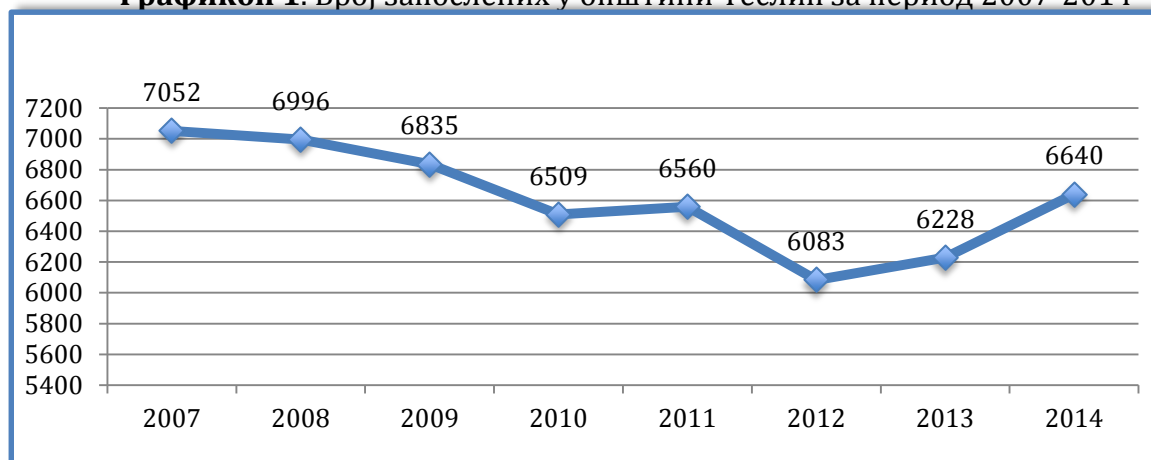
Слика 2. Индикатори за процјену стања на тржишту рада општине Теслић

Радно способно становништво износи 30.269. У укупном броју становника општине Теслић (41.904), учешће радно способног становништва је 72,23%.⁶ Без обзира на релативно висок број радно способног становништва, показатељи активности и запослености су јако лоши. Свега 35% радно способног становништва ради или активно тражи посао, док је 65% неактивно, тј. не тражи или је обесхрабрено да тражи посао. Стопа незапослености је за 22% већа од стопе запослености. Запосленост и незапосленост на подручју општине Теслић су детаљније обрађени у наставку.

1.3.1. Запосленост

У периоду од 2007. до 2011. године број запослених у општини Теслић је континуирано опадао. У 2011. години долази до благог повећања (за 51 запослено лице), да би опет у 2012. години дошло до смањења броја запослених, и то за 7,27% (477 запослених). У 2013. години забиљежено је повећање запослености за 2,38% или 145 запослених. Такође, у 2014. години број запослених је повећан за 6,61% или 412 запослених.

⁵У потенцијалну радну снагу рачунају се особе старости 15-74 година према Међународној организацији рада (ILO) и Eurostatu
⁶Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, Општинска управа Теслић

Графикон 1. Број запослених у општини Теслић за период 2007-2014

У складу са наведеним подацима, може се констатовати да је тренд пада запослености заустављен у 2012. години, од када се биљежи стабилизација и пораст запослености. У периоду од 2012. до 2014. године забиљежен је пораст запослености за 9,15%. Међутим, ниво запослености из 2007. године још увијек није достигнут, те је неопходно усмјерити додатне напоре ка подршци запошљавању, како би се отклонили негативни развојни ефекти ниске стопе запослености.

Квалификациона структура запослених особа у општини Теслић у 2014. години је била сљедећа:

- 60,81% радника – основно и средње образовање
- 15,96% радника – високо образовање (ВШС, ВСС, Мр и Др)

У односу на 2013. годину није дошло до значајнијих промјена у квалификационој структури. Са основним и средњим образовањем број запослених је износио 4.010, док је са високим образовањем укупно 1.013 запослених.

Према подацима из Анализе економских индикатора општине Теслић, у 2013. години више од 1/3 запослених радника је радило у прерађивачкој индустрији, затим 12% у образовању, 11% у грађевинарству, 9% у трговини, те 6% у јавној управи и одбрани.

У периоду од 2007. до 2014. године **просјечна бруто плата** у општини Теслић је повећана за 40,9%, а просјечна нето плата за 32,9%. Повећање примања у општини Теслић ипак није у складу са повећањима просјечних примања на нивоу РС-а и на нивоу БиХ (за 27% мања просјечна примања).

У Теслићу је у 2013. години 1.227 радника примало плату из буџета (републичког или општинског) што представља 20% или 1/5 радника у Теслићу. 90% запослених радника Теслића је радило на подручју општине, а само 10% ван ње.

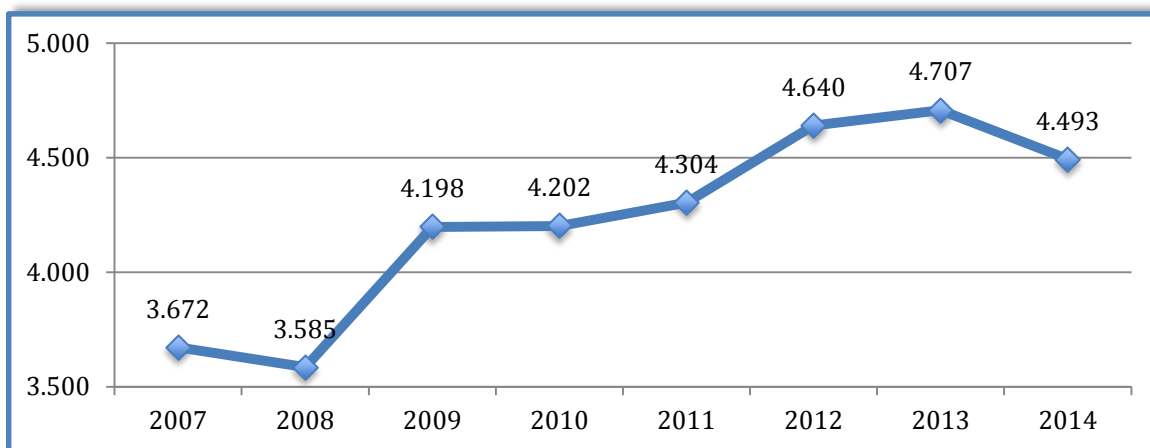
Када је у питању **старосна структура** запослених особа у општини Теслић, највише запослених се налази у старосној групи од 30 до 39 година (28%), затим од 40 до 49 година (26%) док се у групи од 19 до 29 година налази само 21% радника. Мањи удио младих у укупној и запосленој радној снази може негативно утицати на стране инвестиције и улагања.

У **полној структури** запослених није дошло до значајнијих промјена. Од 6.640 запослених у 2014-тој години, 2.662 је жена односно 40,09%.

1.3.2. Незапосленост

Укупан број незапослених особа на подручју општине Теслић у 2014. години износи 4.493.⁷ Стопа незапослености, односно процентуално учешће незапослених у активном становништву износи 43%.

Графикон 2. Број незапослених у општини Теслић за период 2007-2014

Квалификациона структура незапослених особа у 2014.години је била сљедећа:

- 4.239 или 94,34% радника – основно и средње образовање
- 254 или 5,65% радника – високо образовање

Од 94,34% незапослених особа са средњим и основним образовањем, највећи удио је незапослених који имају само основно образовање (71,93% радника) и у односу на 2013.годину није дошло до значајнијих промјена.

⁷Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, Општинска управа Теслић

Међутим, према статистичким подацима за период од 2007. до 2014.године, смањује се удио особа са основним образовањем у укупном броју незапослених (за 8,2%) и повећава се удио особа са високим образовањем (за 4,87%).

Када је у питању **старосна структура** незапослених, старосне групе од 30 до 39 година и од 40 до 49 година су готово подједнаке (у просјеку 1.000 незапослених), док је старосна група од 19 до 29 година најбројнија са 1.466 незапослених.

У **полној структури** незапослених постоји позитиван тренд у посљедних годину дана. Број незапослених жена се смањио за 10% у 2014-тој години у односу на 2013-ту годину.

1.4. Инфраструктура

1.4.1. Пuteви

Најближа жељезничка станица (Добој) удаљена је 25 км⁸ од Теслића а најближи аеродром Маховљани-Бања Лука око 100 км. Цестовни транспорт и саобраћај су изузетно значајни за подручје општине Теслић. Значају путне мреже доприноси чињеница да општина Теслић заузима велику површину те да су поједина насељена мјеста знатно удаљена од градског подручја.

Путну мрежу чине магистрални пут М-4, регионални путеви Тедин Хан-Бистричак (Р-473) и Клупе-Шњеготина (Р-476), локални путеви, некатегорисани путеви, тротоари и пјешачке стазе.

Град Теслић је смјештен поред магистралног пута М-4 који спаја Добој и Бања Луку и представља најзначајнију саобраћајницу Општине. Удаљен је од Добоја 25 км, а од Бања Луке 85 км. Овај пут непосредно повезује девет насељених мјеста општине. Кроз општину Теслић пролазе и два регионална пута (Р-473 и Р 476). Ови путеви повезује већи број насељених мјеста у општини Теслић. Постоји 10 праваца локалних путева⁹ укупне дужине 99,4 км. У периоду од 2010. до 2015.године модернизовано је 26 км локалних путева. Укупна дужина локалних путева која је асфалтирана износи 77 км. Укупна дужина некатегорисаних путева¹⁰ је 625 км од чега је асфалтирано свега 109 км.

⁸ ИРБРС, База података о инвестиционим локацијама у РС, Општинска управа Теслић

⁹ Локални пут је јавни пут који саобраћајно повезује територију јединице локалне самоуправе и територију јединицелокалне самоуправе са мрежом других јавних путева

¹⁰Некатегорисани пут је површина која се користи за саобраћај која је доступна већем броју различитих корисника (сеоски, пољски, шумски и индустријски путеви и др.)

1.4.2. Телекомуникације

Мрежа фиксне и мобилне телефоније је добро развијена и покрива већину територије општине. Кабловске подземне везе су такође постављене на већини подручја општине. Територију општине Теслић покривају телеком оператери М:ТЕЛ (70% покривеност територије са највећим бројем корисника), ХТ Еронет и БХ Телеком.

Медијске ТВ куће које имају своје дописнике из Теслића су Радио телевизија Републике Српске (РТРС), Елта ТВ и Телевизија КЗ. Радио "Студио М" са сједиштем у Теслићу, новине Општинске Управе "Теслићке Новости", те пет интернет информативних портала редовно прате дешавања са подручја општине Теслић.

У односу на период 2009–2010. године, дошло је до повећања капацитета (инсталирани прикључци) и броја корисника (искориштени прикључци) интернета. Капацитет се повећао за 367% (број инсталираних прикључака у 2009. години 1.344 у односу на 6.288 у 2015. години). Број корисника се повећао за 104% (2.200 у 2009. години у односу на 4.505 у 2015. години).

Табела 2. Број корисника М:ТЕЛ-а за период 2013 - 2015 година

	31.12.2013.	31.12.2014.	31.05.2015.
Физичка лица	3.844	4.163	4.251
Правна лица	221	248	254
Укупно	4.065	4.411	4.505

Извор: М:ТЕЛ

1.4.3. Енергетска инфраструктура

Годишња потрошња електричне енергије на подручју општине Теслић износи око 85.000.000 kWh, и обухвата око 18.300 купаца, од којих се 17.000 односи на домаћинства. До средине 2015. године реконструисано је и модернизовано око 45% укупне дужине дистрибутивне ЕЕ мреже општине Теслић.¹¹ У периоду од 2010. до 2015.године дошло је до повећања годишње потрошње, броја купаца електричне енергије (укупно 800 више, од чега се 500 односи на домаћинства) и 10% више ЕЕ мреже је реконструисано.

Напајање електричном енергијом обезбијеђено је путем два 110 кV далековода и то из правца Добоја и Станара. Осим тога, на подручју општине Теслић

¹¹ Електро Добој а.д. РЈ Теслић, 2015.година

постоје и два 10 кV далековод са МХЕ "Жираја", "Велика Јасеница" и "Жежеља" на ширем подручју Блатнице.

Трансформација електричне енергије се врши преко чворне ТС 110/35/10 кV у којој су инсталирана два трансформатора 110/35 кV са по 20 МВА снаге, те два трансформатора 35/10 кV са 8 МВА. Осим тога на удаљенијим дијеловима мреже су инсталиране три ТС 35/10 кV, као и 246 ТС 10/04 кV у власништву Електропривреде Републике Српске, 33 ТС 10/04 кV и једна ТС 35/10 кV у власништву купаца електричне енергије.

1.4.4. Комунална инфраструктура

Водоводним и канализационим системом на подручју општине Теслић управља предузеће комуналних дјелатности Рад а.д. Теслић. Основно извориште воде која се дистрибуира водоводним системом се налази на ријеци Велика Усора. Укупна количина воде која се преради износи 1.179.000 м³ на годишњем нивоу а укупни капацитет водозахвата износи до 100 л/с (литара у секунди). Производња воде се врши у постројењу за пречишћавање (филтер станица) лоцираном око 8 км од града Теслића у насељу Студенци. Дужина дистрибутивне мреже водоводног система је повећана за 7 км у период од 2011. године до 2014. године (101 км у 2011. год. у односу на 108 км у 2014. год.). У периоду од 2011. до 2014. године изграђено је 7,096 км водоводне мреже и укупан број прикључака се повећао за 6,51% (8.629 прикључака у 2014. год. у односу на 8.101 прикључака у 2011. год.) Укупни губици воде у оквиру водоводне мреже су смањени за 39,85% у наведеном периоду.¹²

Прикупљање и одвоз отпада је организовано као редовна активност за град и сва приградска насеља као и за центре већих мјесних заједница (Прибинић, Чечава, Блатница). У периоду од 2010. до 2015. године КП Комуналац-Теслић је континуирано радило на проширењу територије обухваћене организованим одвозом отпада. Захваљући томе, поред претходно наведених, организованим одвозом отпада су обухваћене и сљедеће мјесне заједнице: Рајшева, Криваја, Булетић, Жарковина, Врела, Горњи Ранковић, Осивица, Укриница, Ружевић, Гомјеница, Влајићи, Јасенова, Густе Теслић, Барићи, Јасеница, Младиковине (дио), Бежља и Слатина.¹³

Капацитети КП Комуналац-Теслић, у протеклих пет година, су повећани набавком једног камиона (тренутно располажу са укупно 5 камиона), као и редовном

¹²ПКД Рад а.д. Теслић

¹³ КП Комуналац Теслић, а.д. Теслић, 2015.године

годишњом набавком контејнера (око 10 контејнера запремине 1,1 м³), изградњом отворених гаража у кругу предузећа и на простору градске депоније. Такође је проширен простор у тијелу депоније. У погледу начина и поступка сакупљања, селекције и одлагања комуналног отпада није било значајнијих промјена у посљедних пет година. Прикупљање и одвоз се врши на класичан начин без одвајања корисног отпада. Депоновање отпада се врши на отвореној градској депонији Лучинац, удаљеној 4 км од града Теслића, гдје се дневно депонује око 100 м³ неселективног отпада.

1.5. Привреда

Општина Теслић се до 1992 године, сврставала у ред средњеразвијених привредних средина. Томе је првенствено доприносила развијена индустрија (дрвна, хемијска, металопрерађивачка, индустрија обуће и друге), те грађевинарство, саобраћај и трговина. Преласком на тржишну привреду, државна предузећа улазе у процес приватизације и подстиче се развој предузетништва и малог бизниса. Иако приватизација није дала жељене резултате развој приватног сектора омогућио је значајан привредни раст и запошљавање. Да би се одржао и унаприједио тренд развоја предузетништва, у наредном периоду је потребно развити додатне механизме подршке привреди.

Од укупног броја регистрованих пословних субјеката, највише су заступљени бизниси из области трговине, прерађивачке индустрије и грађевинарства. Према броју запослених најзначајнија је прерађивачка индустрија, затим трговина, образовање и грађевинарство. Прерађивачка индустрија и трговинска дјелатност биљеже повећање броја пословних субјеката као и броја запослених у 2013. години у односу на 2012. годину. У дјелатности образовања је дошло до повећања броја запослених (38 радника више) док је број регистрованих образовних установа остао исти. У области грађевинарства је дошло до смањења броја запослених (11 радника мање) док се број пословних субјеката повећао.

Табела 3. Број пословних субјеката и број запослених на подручју општине Теслић за период 2012-2013¹⁴

КД ПОДРУЧЈЕ	Број пословних субјеката		Број запослених особа	
	2012	2013	2012	2013
А – Пољопривреда, шумарство и риболов	16	16	220	232
Б – Вађење руда и камена	2	2	-	-
Ц – Прерађивачка индустрија	91	97	2.021	2.035
Д – Производња и снабдијевање елек.енергијом,гасом,паром и климатизација	2	2	53	57
Е – Снабдијевање водом,управљање отпадом,канализација,санација животне средине	3	4	107	112
Ф – Грађевинарство	38	40	635	624
Г – Трговина на велико и мало, поправка моторних возила	105	109	412	937
Х – Саобраћај и складиштење	27	28	173	240
И – Хотелијерство и угоститељство	4	4	192	452
Ј – Информације и комуникације	4	5	31	29
К – Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	-	-	49	52
Л – Пословање некретнима	-	-	1	7
М – Стручне, научне и техничке дјелатности	13	15	37	85
Н – Административне и помоћне услужне дјелатности	4	4	5	8
О – Јавна управа и одбрана,обавезно социјално осигурање	4	4	313	320
П - Образовање	13	13	599	637
Q – Здравствена заштита и социјални рад	14	16	277	285
Р – Умјетност, забава и рекреација	32	32	19	21
С – Остале услужне дјелатности	71	78	10	95
У – Дјелатности екстериторијалних организација и органа	-	-	-	-
УКУПНО БРОЈ ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА	443	469		
УКУПНО БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ			6083	6228

Извор: Статистички Годишњак Републике Српске 2014

Прерађивачка индустрија остварује највише прихода, с учешћем прихода од извоза у укупном приходу од 41,27%. Такође, значајнији износ прихода остварују трговинска дјелатност и грађевинарство, док су најмањи приходи реализовани у

¹⁴Агенција за статистику БиХ донијела је одлуку о класификацији дјелатности БиХ 2010, која је објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 47/10 од 8. јуна 2010. године. Обзиром на одређене промјене у новој класификацији дјелатности, у односу на претходну, није приказано поређење броја пословних субјеката и броја запослених према КД подручја за 2010. и 2011. годину; КД подручје дјелатности Т – дјелатности домаћинства као послодаваца; дјелатности домаћинства која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу није приказано у Статистичком годишњаку РС 2013/2014

пољопривреди.¹⁵ Здравствена дјелатност биљежи највећу просјечну бруто плату, док је у пољопривреди најнижа просјечна бруто плата у износу од 414,03 КМ.

Табела 4. Финансијски показатељи значајнијих привредних грана општине Теслић за 2014 годину

КД	Приход (КМ)	Повећање у односу на 2013 (КМ)	Бр. радника	Просјечна бруто плата (КМ)	Извоз робе (КМ)	Извоз услуга (КМ)
А	5.614.456,00	1.584.044,00	69	414,03	0,00	759.921,00
Ц	145.492.856,00	22.851.788,00	2.309	644,43	734.207,00	59.317.287,00
Ф	12.153.558,00	323.105,00	291	522,43	0,00	511.912,00
Г	59.251.607,00	4.038.156,00	210	597,55	250.868,00	492.006,00
Х	17.082.799,00	1.055.556,00	184	620,34	0,00	4.625.539,00
И*	-	-	-	-	-	-
П	-	-	-	-	-	-
Q	19.947.632,00	1.328.938,00	361	1.058,19	0,00	0,00
С	-	-	-	-	-	-

Извор: АПИФ, Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука

Од укупног прихода оствареног унутар здравствене дјелатности (Q), чак 72,17% се односи на остварени приход здравствено туристичког центра Бања Врућица.

1.5.1. Природни ресурси

Најзначајнији природни ресурси општине Теслић су:

- шуме;
- пољопривредно земљиште;
- водни потенцијали, посебно љековите минералне воде;
- минералне сировине.

Шуме су најзначајнији природни ресурс општине Теслић. Шумски потенцијал општине Теслић износи 5% у укупном шумском потенцијалу Републике Српске, што је врло значајан постотак ако се узме у озбир да се на општину Теслић односи само 3% територије и 3% становништва РС. Површина шумског земљишта у општини Теслић, укључујући земљиште у државном и приватном власништву, износи укупно 57.912,94 ха, односно 68% укупне површине општине Теслић. Високе шуме с природном обновом заузимају 60,56% укупне шумске површине.

¹⁵ Према извјештају АПИФ-а обухваћено је 163 пословна субјекта, од 469 регистрованих у 2013-тој години

* За КД подручја И, П, С у извјештају АПИФ-а налази се по један пословни субјекат, тако да ти подаци нису ни презентовани

Водни ресурси с којима располаже општина Теслић су површинске воде, акумулације подземних вода те изворишта минералних и термалних вода. Подручјем општине Теслић протиче 21 ријека и укупна дужина њихових токова износи 237 км. Ријека Усора представља највећи водоток са 50,3 км дужине рјечног тока. У Гомјеничком језеру (површина цца. 0,65 ха, укупна количина воде цца. 20.000 м³) је заступљена риба попут шарана и штуче коју риболовци вјештачки насељавају.¹⁶ Најзначајнији водни ресурс општине Теслић су љековите минералне воде (Бања Врућица, Влајићи) на основу којих се развио здравствени туризам са Бањом Врућицом као изванредним привредним потенцијалом.

Пољопривредно земљиште на подручју општине Теслић заузима 41.523 ха (укључујући угаре и необрађене оранице), односно 49,08% од укупне површине општине. Од тога, 44,70% су оранице. Обрадиво пољопривредно земљиште и пашњаци су погодни за развој многих грана пољопривреде попут ратарства, воћарства, повртларства и сточарства. Карактеристика пољопривредног земљишта, у већини случајева, је уситњеност парцела. Већина пољопривредних посједа је величине око 3,5 ха са парцелама мањим од 1 ха.¹⁷

Минералне сировине са којима располаже општина Теслић су магнезит, лапорац, доломит, гранит и кречњак. Када је у питању исплативост експлоатисања, највеће доказане количине су пронађене у случају кречњака и гранита “габро”.

1.5.2. Пословне зоне

На подручју општине Теслић налазе се три индустријске зоне:¹⁸

- Индустријско-пословна зона Борја (brownfield, површина 5,6 ха),
- Индустријско-пословна зона Ланара (greenfield, површина 63 ха, слободно 40 ха),
- Индустријско-пословна зона Жарковачка поља (brownfield, површина 40 ха, слободно 20 ха).

Индустријске зоне општине Теслић су повезане са магистралним или регионалним путевима и имају дјелимично развијену електричну, комуналну и телекомуникацијску инфраструктуру као и транспортну инфраструктуру унутар зона.

¹⁶ ЛЕАП

¹⁷ Стратегија развоја МСП за период 2010 -2015

¹⁸ Званична веб страница BEAR подричја, Теслић пословне зоне

1.5.3. Индустрија

Прерађивачка индустрија је једна од најзначајнијих привредних грана општине Теслић. У оквиру ове индустрије на подручју општине Теслић активно послују 54 пословна субјекта. Укупни остварени приход прерађивачке индустрије износи 122.641.068,00 КМ у 2013. години и 145.492.856,00 КМ у 2014. години што представља повећање за 18,63%. Остварени приход од извоза износи 43,07% од укупног прихода у 2013. години, док је у 2014. години дошло до смањења учешћа прихода од извоза у укупном приходу прерађивачке индустрије (41,27%). У структури прихода од извоза доминира приход од продаје услуга.

У 2014. години је дошло до незнатног повећања броја запослених у прерађивачкој индустрији у односу на 2013. годину.

Табела 5. Приказ одређених финансијских показатеља предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност прерађивачка индустрија за период 2013 – 2014. године

Општи подаци	2013	2014
Број компанија	54	54
Укупан број запослених	2.288	2.309
Просјечан број запослених	42	42
Укупан приход од продаје (КМ)	122.641.068,00	145.492.856,00
Приход од извоза	52.825.089,00	60.051.494,00
Просјечан приход од продаје (КМ)	2.271.130,89	2.694.312,15
Број компанија до 500.000,00 КМ прихода	25	26
Број компанија од 500.000,00 КМ до 5.000.000,00 КМ прихода	13	14
Број компанија преко 5.000.000,00 КМ прихода	7	7
Број профитабилних компанија	37	39

Општи подаци	2013	2014
Број компанија са оствареном добити преко 500.000,00 КМ	4	5

Извор: АПИФ, Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука

Унутар прерађивачке дјелатности према оствареном укупном приходу од продаје и броју запослених издвајају се дрвна индустрија, прехранбена, текстилна, хемијска, индустрија коже и обуће и металопрерађивачка индустрија.

Дрвна индустрија

Велики шумски потенцијал општине Теслић је омогућио развој дрвне индустрије, као једне од најперспективнијих привредних дјелатности општине. До 1992. године кључни субјект дрвопрерађивачке индустрије општине, био је некадашњи конгломерат дрвне индустрије Борја Теслић, која је упошљавала преко 1.500 радника. Ово предузеће прошло је кроз значајне проблеме у процесу транзиције, међутим специфична техничка и пословна знања и искуства, која су развијена у овој фирми, као и значајни капацитети у радној снази, послужили су као основа за развој приватног сектора у области дрвопрерађивачке индустрије у каснијем периоду.

Главни производи дрвне индустрије у Теслићу су резана грађа, елементи за индустрију намјештаја, плоче од масивног дрвета и остали слични полупроизводи. У овом сектору на подручју општине Теслић издвајају се 4 предузећа на основу оствареног прихода, броја запослених и капацитета: Интерлигнум д.о.о., Елград д.о.о., Дрво-Комерц д.о.о. и Лигнакон д.о.о. Карактеристике ова четири предузећа су да заједно остварују око 50 милиона КМ прихода од продаје и упошљавају преко 815 запослених (93,14% од укупно запослених у дрвној индустрији). Остала предузећа¹⁹ на подручју општине Теслић која послују у области дрвне индустрије остварују приход од продаје испод 2 милиона КМ и запошљавају у просјеку 5 радника.

Укупни приход од продаје у области дрвне индустрије износи 64.122.393,00 КМ у 2014.години, односно 44,07% од укупног прихода прерађивачке индустрије. Од тога, 29.707.371,00 КМ (20,41% од укупног прихода прерађивачке индустрије) се односи на приход од извоза роба и услуга.

Металопрерађивачка индустрија

Основна дјелатност предузећа која се баве металопрерадом на подручју

¹⁹Према извјештају АПИФ-а достављени су подаци за 15 предузећа из области дрвне индустрије

општине Теслић је производња металног намјештаја и конструкција, обрада иноха, жељеза и других метала, производња челичних буради и сличних посуда од челика, трговина производа и полупроизвода црне и обојене металургије, ремонт, монтажа и одржавање у процесној индустрији, енергетским објектима, те израда и монтажа свих врста конструкција и цјевовода. Значајнија предузећа у овој индустрији на подручју општине Теслић су Метал д.о.о., Еурометал д.о.о., Салдатура д.о.о. и ГИП 2 д.о.о.

Предузећа која имају највећи број запослених су Метал (36 запослених у 2014. години) и ГИП 2 (29 запослених у 2014. години). Салдатура и Еурометал у просјеку имају од 15 до 17 запослених, док остала предузећа у металопрерађивачкој индустрији имају од 1 до 8 запослених.

Приход од извоза у укупном приходу металопрерађивачке индустрије износи 82,28% (6.698.018 КМ прихода од извоза у односу на 8.140.112 КМ укупног прихода металопрерађивачке индустрије) у 2014. години. Учешће прихода од извоза металопрерађивачке индустрије у укупном приходу прерађивачке индустрије на подручју општине Теслић износи 4,60%. Такође од укупног броја запослених у прерађивачкој индустрији пословни субјекти који се баве металопрерадом упошљавају 126 запослених (5,45%).

Текстилна индустрија

Сектор прераде текстила и коже биљежи значајан пораст у посљедњих неколико година и представља све значајнију индустријску грану у Теслићу. Најзначајније предузеће у овом сектору је Девих-текстил д.о.о. Теслић које је основано 2001. године, као директна страна инвестиција предузећа Девих д.о.о. Загреб. Девих д.о.о. производи памучно доње рубље врхунског квалитета, те посједује заокружен процес производње, који обухвата плетење пређе, дораду плетива, кројење, шивање, израду чипке, контролу квалитета и паковање готовог производа.

У односу на укупан број запослених у прерађивачкој индустрији на текстилну индустрију се односи 10,91%. Учешће прихода текстилне индустрије на подручју општине Теслић у укупном приходу прерађивачке индустрије је 10,89% у 2013. години и 11,86% у 2014. години. Такође у укупном приходу од извоза прерађивачке индустрије, текстилна индустрија учествује са 2,54% у 2014. години.

Индустрија коже и обуће

Значајнија предузећа у индустрији коже и обуће на подручју општине Теслић су Шкребић Компани д.о.о. (производња обуће), Верди д.о.о. (производња кожне

обуће на принципу лохн послова и кожне галантерије), и Нено д.о.о. (производња текстилне позамантерије).

Учешће прихода индустрије коже и обуће у укупном приходу прерађивачке индустрије износи 5,65% у 2013. години и 8,08% у 2014. години.

Од укупног броја запослених у прерађивачкој индустрији у 2014. години, индустрија коже и обуће запошљава 459 радника (19,87% од укупног броја запослених у прерађивачкој индустрији) што је за 3,37% више у односу на 2013. годину.

Вриједност извоза индустрије коже и обуће се креће од 5 до 10 милиона КМ, и учешће прихода од извоза у укупном приходу прерађивачке индустрије износи 6,79%.

Хемијска индустрија

Акционарско друштво ХИ Дестилација Теслић, основано 1896. године, представља најзначајније предузеће на подручју општине Теслић у области хемијске индустрије. Дјелатност овог предузећа укључује производњу дрвеног угља и сирћетне киселине, производњу брикета од прашине дрвеног угља, те производњу ароматизованог, алкохолног, винског и јабуковог сирћета.

Учешће прихода ХИ Дестилација у укупном приходу прерађивачке индустрије износи 10,88% у 2014. години. ХИ Дестилација у 2014. години упошљава 329 запослених (14,24% од укупно запослених у прерађивачкој индустрији), што је за 7 запослених више у односу на 2013. годину. Предузеће такође биљежи и пораст укупног прихода за 10,48% у 2014. години у односу на 2013. годину. Учешће прихода од извоза у укупном приходу предузећа ХИ Дестилација износи 58,75%, а учешће у укупном приходу прерађивачке индустрије износи 6,39%.

Прехрамбена индустрија

Значајнија предузећа на подручју општине Теслић која се баве прехрамбеном дјелатношћу су месна индустрија Натура д.о.о. (Натура Вита) и пекара Унитас д.о.о.

Основна дјелатност предузећа Натура Вита је прерада меса и месних производа, трајних, полутрајних и конзервисаних производа, као што су кобасице, саламе, хреновке, наресци, гулаши, сушени и димљени производи и трајне кобасице. Предузеће је основано 2001. године, на подручју Блатнице које је погодно за развој производње хране, сточарства и располаже са изузетним водним ресурсима. Натура Вита тренутно има 103 запослених, односно 10 запослених више у односу на 2013. годину и остварено је повећање прихода у 2014. години за 27,25% у односу на 2013. годину.

Предузеће Унитас д.о.о. је основано 1999. године. Поред примарне дјелатности, производње пекарских производа, секундарна дјелатност је производња папирне амбалаже и у 2014. години имају укупно 29 запослених. Укупан остварени приход предузећа је у 2014. години за 95,01% већи у односу на 2013. годину.

Учешће прихода прехранбене индустрије у укупном приходу прерађивачке индустрије износи 11,88% у 2013. години и 13,20% у 2014. години, док се на број запослених у прехранбеној индустрији односи само 6,06% од укупног броја запослених у прерађивачкој индустрији општине Теслић у 2014. години.

Пласман производа прехранбене индустрије општине Теслић се скоро у потпуности реализује на домаћем тржишту тако и прихода од извоза није било у 2014. години, док је у 2013. години приход од извоза услуга износио 13.311,00 КМ.

1.5.4. Грађевинарство

На подручју општине Теслић, у 2013. години, у грађевинској индустрији је регистровано 40 пословних субјеката који запошљавају 587 радника.²⁰

У овој дјелатности на подручју општине Теслић се издваја 5 значајнијих предузећа којима је примарна дјелатност грађевинарство: Градитељ а.д., Нискоградња а.д., Фалкон д.о.о., Планум д.о.о. и ХМГ Енергоградња д.о.о. Учешће оствареног прихода од стране ових предузећа у укупном приходу грађевинске дјелатности износи 84,17% у 2014. години (10.230.818,00 КМ у укупном приходу грађевинске дјелатности од 12.153.558,00КМ) и заједно запошљавају 254 запослених. Најзначајније предузеће према броју запослених и оствареном приходу је Градитељ а.д. Остала предузећа у грађевинској дјелатности остварују приход испод пола милиона КМ и запошљавају у просјеку 2 до 6 радника.

Грађевинска предузећа с подручја општине Теслић су скоро у потпуности оријентисана на домаће тржиште, са врло малим учешћем прихода од извоза у укупном приходу дјелатности (4,21%).

Табела 6. Приказ одређених финансијских показатеља предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност грађевинарство за период 2013 - 2014 година

Општи подаци	2013	2014
Број компанија	18	18
Укупан број	286	291

²⁰Према подацима Статистичког годишњака РС

Општи подаци	2013	2014
запослених		
Просјечан број запослених	15	16
Укупан приход од продаје (KM)	11.830.453,00	12.153.558,00
Приход од извоза	821.961,00	511.912,00
Просјечан приход од продаје (KM)	657.247,39	675.197,67
Број компанија до 500.000,00 KM прихода	10	11
Број компанија од 500.000,00 KM до 5.000.000,00 KM прихода	5	4
Број компанија преко 5.000.000,00 KM прихода	1	1
Број профитабилних компанија	11	15
Број компанија са оствареном добити преко 500.000,00 KM	0	0

Извор: АПИФ, Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука

1.5.5. Трговина

У области трговинске дјелатности на подручју општине Теслић регистровано је укупно 109 пословних субјеката и укупан број запослених износи 937 у 2014. години.²¹ Према статистичким подацима трговинска дјелатност је најзначајнија на подручју општине Теслић према броју пословних субјеката, са учешћем у укупно регистрованим пословним субјектима од 23,24%. Учешће запослених трговинске дјелатности у укупном броју запослених на подручју општине Теслић износи 15,04%.

Према подацима из АПИФ-а, према броју предатих годишњих обрачуна у области трговине²² обухваћена су 33 пословна субјекта. Укупан приход од продаје ових привредних субјеката износи 59.251.607,00 КМ у 2014. години, што представља повећање за 7,31% у односу на 2013. годину.

Табела 7. Приказ одређених финансијских показатеља предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност трговина за период 2013 – 2014. године²³

Општи подаци	2013	2014
Број компанија	33	33
Укупан број запослених	221	210
Просјечан број запослених	6	6
Укупан приход од продаје (КМ)	55.213.451,00	59.251.607,00
Приход од извоза	573.354,00	742.874,00
Просјечан приход од продаје (КМ)	1.673.134,88	1.795.503,24
Број компанија до 500.000,00 КМ прихода	15	21
Број компанија од 500.000,00 КМ до 5.000.000,00 КМ прихода	10	9
Број компанија преко 5.000.000,00 КМ	3	3

²¹Према подацима Статистичког годишњака РС

²²АПИФ

²³ Подаци се односе на привредна друштва и не обухватају самосталне предузетнике (СТР)

прихода		
Број профитабилних компанија	26	28
Број компанија са оствареном добити преко 500.000,00 КМ	1	1

Извор: АПИФ, Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука

Табела 8. Приказ одређених финансијских показатеља предузећа са подручја општине Теслић чија је примарна дјелатност трговина за период 2013 – 2014. године

Општи подаци	2013	2014
Број компанија	10	10
Укупан број запослених	42	69
Просјечан број запослених	4	6
Укупан приход од продаје (КМ)	4.030.412,00	5.614.456,00
Приход од извоза	596.300,00	759.921,00
Просјечан приход од продаје (КМ)	403.041,20	561.445,60
Број компанија до 500.000,00 КМ прихода	6	7
Број компанија од 500.000,00 КМ до 5.000.000,00 КМ прихода	2	2
Број компанија преко 5.000.000,00 КМ прихода	0	0
Број профитабилних компанија	7	9
Број компанија са оствареном добити преко 500.000,00 КМ	0	1

Извор:
и
услуге

АПИФ,
Агенција за
посредничке,
информатичке
финансијске
Бања Лука

1.5.6. Пољопривреда и шумарство

Према достављеним подацима од стране Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука у области пољопривреде, шумарства и риболова послује 10 пословних субјеката. Укупан број запослених (69 запослених у 2014. год.) се повећао за 64,28% у 2014. години у односу на 2013. годину.

Укупни остварени приход пословних субјеката у области пољопривреде и риболова (4 пословна субјекта) износи 458.525,00 КМ, што представља повећање за 64,98% у односу на 2013. годину. За пољопривредно земљиште на подручју општине Теслић је карактеристична уситњеност парцела и производња углавном за властите потребе што представља препреку повећању обима пољопривредне производње и пласману већих количина производа на тржишту.

Укупни остварени приход пословних субјеката у области шумарства (4 пословна субјекта) износи 5.090.642,00 КМ, што представља повећање за 39,18% у односу на 2013. годину. Број запослених у области шумарства је знатно већи у односу на број запослених у области пољопривреде и риболова (89,85% запослених у области шумарства у односу на укупан број запослених дјелатности пољопривреде, шумарства и риболова).

Пољопривреда

Повољан географски положај, климатски услови и расположиво пољопривредно земљиште чине општину Теслић врло погодним подручјем за развој пољопривреде.

Површина пољопривредног земљишта на подручју општине Теслић износи 41.523 ха (укључујући угаре и необрађене оранице), односно 49,08% од укупне површине општине.

Од укупног пољопривредног земљишта на подручју општине Теслић, око 26.000 ха се налази у приватном власништву, и око 3.000 ха у државној својини.

Табела 9. Структура пољопривредног земљишта на подручју општине Теслић

	Укупно	Оранице	Пашњаци	Ливаде	Воћњаци	Угари и необрађене оранице
Површина у ха	41.523	18.561	5.324	2.517	1.395	13.726
% у укупној пољопривредној површини		44,70	12,82	6,06	3,35	33,05

Извор: Општинска управа Теслић

У структури пољопривредног земљишта доминирају оранице, као тип обрадивог земљишта погодног за ратарство, производњу воћа и поврћа. Оранице се налазе на већим појединачним парцелама на локалитетима Врућица, Барићи, Врела, Жарковина, Ружевић, Барићи, слив Мале Усоре на потезу Теслић – Прибиних и насеље Шњеготина.

Табела 10. Ораничне површине (ха) на подручју општине Теслић према начину кориштења за период 2009 – 2013.

	Оранице и баште	Засијане површине				Расадници цвијеће и украсно биље	Угари и необрађене оранице	
		Укупно	Жита	Индустријско биље	Поврће			Крмно биље
2009	18.940	5.143	3.735	-	606	802	-	13.797
2010	18.940	4.848	3.430	-	593	825	-	14.092
2011	18.924	4.760	3.435	-	528	797	-	14.164
2012	18.940	4.922	3.530	0	587	805	0	14.018
2013	18.561	4.835	3.485	0	550	800	0	13.726

Извор: Статистички годишњак Републике Српске 2014

Ливаде и пашњаци су заступљени на локалитетима Угодновић, Бијело Бучје, Брић, Очауш, Шњеготина, Прибиних и Блатница као и на мањим парцелама у готово свим насељеним подручјима општине Теслић.

Мањи воћњаци у функцији производње за властите потребе су заступљени на готово свим пољопривредним газдинствима гдје се посљедних година развија производња јабуке, шљиве и малине.

Сточарство и пчеларство

У области сточарства на подручју општине Теслић развијена је производња крављег млијека и сира са фармама од пет и више музних грла на локалитетима Барић, Ружевић, Булетић, Прибиних, Шњеготина, Угодновић, Младиковине, Каменица, Јасенова, Чечава и Бијело Бучје. Капацитети за производњу овчијег млијека, сира и меса са 100 и више оваца у стаду су лоцирани на подручју Угодновића, Бијелог Бучја, Језера, Очауша, Булетића и Каменице. Фарме за производњу бројлера и јаја су заступљене на подручју Горњег Булетића и Горње Врућице.

У области производње меда послује око 50 произвођача. Производња меда се обавља у скоро свим насељеним мјестима осим у најужем градском и приградском подручју.

Ратарство

Ратарске културе кукуруз и житарице су највише заступљене на локалитетима Врућица, Барићи, Жарковина, Врела, Ружевић и у сливу Мале Усоре на потезу Теслић- Прибинић. Веће површине на којима се узгајају наведене ратарске културе се налазе на подручју Шњеготине и Растуше.

Будући да се кукуруз и житарице углавном користе као главне компоненте концентрата у сточарској производњи заступљеност истих је условљена сточарском производњом.

Табела 11. Производња ратарских култура на подручју општине Теслић за период 2009 – 2013. година

	Пшеница		Кукуруз		Јечам		Кромпир	
	Производња	Принос По ха	Производња	Принос по ха	Производња	Принос по ха	Производња	Принос по ха
2009	900	3	15.855	5	38	2	3.060	9
2010	589	2	13.020	4,2	9	1,8	3.150	9
2011	868	2,8	11.797	3,8	19	1,9	3.420	9
2012	960	3,2	9.600	3	26	2,6	2.800	8
2013	1.395	4,5	12.600	4	40	4	3.500	10

Извор: Статистички годишњак Републике Српске 2014

Производња кромпира је најраспрострањенија на подручју Радње, Врућице, Прибинића и у брдско планинском дијелу општине на подручју Очауша, Угодновића, Језера и Бијелог Бучја.

Воћарство

У области воћарства на подручју општине Теслић производе се јабука, крушка, шљива, вишња, љешњик и малина. Засади јабуке, на површини од 0,5 ха и више, су заступљени на локалитетима Радње, Растуше, Чечаве, Прибинића, Булетића, Врућице и Очауша. Производња јабуке биљежи повећање за 66% у 2013. години у односу на 2012. годину. Засади шљиве (површина 0,5 ха и више) су заступљени на подручју Витковаца, Радње, Растуше, Младиковина, Чечаве, Јасенове и Јасенице.

Производња шљиве такође биљежи повећање за 53,84% у 2013. години у односу на 2012. годину.

Табела 12. Производња воћа на подручју општине Теслић 2012 - 2014

	Јабука		Крушка		Шљива		Вишња	
	Производња (т)	Принос/стаблу (кг)	Производња (т)	Принос/стаблу (кг)	Производња (т)	Принос/стаблу (кг)	Производња (т)	Принос/стаблу (кг)
2009	760	20	450	18	4.480	14	54	15
2010	874	23	500	20	4.800	15	54	15
2011	760	20	500	20	4.650	15	54	15
2012	570	15	150	10	4.030	13	72	20
2013	950	25	500	20	6.200	20	4	1

Извор: Статистички годишњак Републике Српске 2014

Производња љешњика је заступљена на подручју Шњеготине, Кузмана, Врућице, Булетића и Радње, док је производња малине карактеристична за приградско подручје на локалитетима Жарковине, Барића, Гомјенице, Врућице и Ружевића као и у насељеним мјестима Шњеготина, Јасеница, Булетић, Прибинић и Каменица. Произвођача малине има око 220 и просјечна површина земљишта износи 0,2 ха.

Шумарство

ШГ Борја Теслић газдује са укупно 52.148,68 ха шума које су у власништву Републике Српске. Преостали дио од 5.764,26 ха се налази у приватном власништву и са њима управљају њихови власници у складу са шумско-привредном основом коју је усвојила СО Теслић.

У структури шумског земљишта доминирају високе шуме са природном обновом које заузимају површину од 35.073,49 ха, односно 60,56% укупног шумског земљишта. У структури високих шума са природном обновом преовладавају мјештовите шуме јеле, смрче и букве (око 48%), затим високе шуме букве (око 25%), високе шуме храста китњака (око 21%) и високе шуме бијелог и црног бора (око 6%).

Према подацима добијеним од стране ШГ Борја Теслић, идентификовано је 527,96 ха шума високе заштитне вриједности, које ће бити основа за израду Елабората за управљање приликом израде нове Шумскопривредне основе 2017. године.

Табела 13. Дрвна залиха, запремински прираст и етат²⁴ према Шумскопривредној ОСНОВИ

Категорија шума	Врста дрвећа	Дрвна залиха, м ³	Дрвна залиха м ³ /ха	Год.запр.прираст, м ³ /ха	Етат, м ³ /год
Високе шуме	четинари	2.143.888	61,71	2,34	30.200
	лишћари	6.441.953	185,44	4,76	123.800
Деград.шуме	четинари	4.413	9,96	0,16	0
	лишћари	42.596	102,27	1,85	806
Шум.културе	четинари	672.939	129,13	9,17	13.058
	лишћари	110.591	21,22	0,59	981
Издан.шуме	четинари	13.893	2,63	0,25	0
	лишћари	784.459	148,29	3,96	11.059

Извор: ШГ Борја Теслић

Од укупног шумског земљишта на минирани површине отпада око 4.161 ха. Повремено се јављају опожарене површине, те површине нападнуте од губара и поткорњака што је посебно изражено задњих неколико година због високих температура које изазивају физиолошко слабљење стабала што их чини подложним нападу инсеката и бржем сушењу.

У периоду од 2012. до 2014. године, произведено је укупно 337.257 м³ шумских сортимената, од чега се 77% односи на лишћаре (259.719 м³) и 22,99% на четинаре (77.538 м³). Производња шумских сортимената у наведеном периоду је у цјелости и реализована, односно продата.

Годишње сјече и структура шумских сортимената који имају највеће учешће у укупној производњи је остала непромијењена у задњих пет година. Највеће учешће има огревно дрво 174.779 м³, затим лишћари III класе 37.297 м³ и целулозно дрво 26.737 м³.

Према важећој Шумскопривредној основи планирано је пошумљавање укупно 835,62 ха, а реализовано је пошумљавање 646,93 ха површине. Највеће одступање се јавља код пошумљавања голети и шибљака гдје је само 37,43% пошумљено у односу на планираних 195,63 ха.

²⁴ Etat (franc.), дрвна маса у шуми, најчешће изражена у кубичним мјерама, која је предвиђена за сјечу у току једне године (годишњи етат) или у одређеном раздобљу (периодични етат)

1.5.7. Спољнотрговински биланс

Спољнотрговински биланс општине Теслић је негативан јер биљежи за посматрани период константан дефицит. Обим спољнотрговинске размјене за 2013. годину је био 81,7 милиона КМ (увоз 46,1 милиона, извоз 35,6 милиона), а дефицит 10,5 милиона КМ. Покривеност увоза извозом је у 2013. години била 77,15% и значајно је већа од покривености увоза извозом Републике Српске која износи 57,14% и БиХ 55,24%.

Према статистичким подацима из 2013 год., у спољнотрговинском билансу највеће учешће има дрвна и текстилна индустрија²⁵. Извезено је 15, 4 мил. КМ резане грађе (43% укупног извоза) и само 1,1 мил. КМ намјештаја и дијелова за намјештај (3% укупног извоза), што указује на недовољну развијеност финалне производње на подручју општине Теслић.

Робе које су се највише увозиле у 2013. године у Теслић биле су плоче од иверице, памучно предиво, пиво, обрађено дрво и кукуруз. Поменутих 5 производа су чинили 71% вриједности увоза у општину Теслић у 2013. години. Производи који су се највише извозили из општине Теслић у 2013. години су били обрађено дрво, дрвени угаљ и огревно дрво. Поменута три производа су чинила 72% вриједности укупног извоза из општине Теслић у посматраној години, односно обрађено и огревно дрво 48% вриједности извоза.

1.5.8. Инвестиције

У циљу привлачења страних и домаћих инвестиција, јачања конкурентских предности, и пружања подршке развоју приватног сектора, општина Теслић је, заједно са општинама Тешањ и Жепче, 2012.године потписала Споразум о међуопштинској сарадњи. Покренута је БЕАР (Business Excellence Area) иницијатива у сврху промовисања потенцијала и конкурентских предности поменутих општина. БЕАР подручје, односно подручје пословне изврсноности, је према оцјени fDi Магазина (Financial Times), сврстано у "Топ 10" европских подручја у категорији најбољих европских инвестиционих локација према трошковној ефикасности.²⁶ У општину Теслић је до 31.12.2013. године уложено у 11 пословних субјеката 4.238.138 КМ из 5 земаља. Преко 99% вриједности поменутих страних инвестиција се односи на улагање из 2009. године хрватског улагача „Девих-текстил“ доо, док су остале стране инвестиције врло скромне. Земље из које долазе улагачи су: Хрватска, Аустрија, Кина, Италија и Словенија.²⁷

У посљедње вријеме модел јавно-приватног партнерства (ЈПП) постаје све

²⁵Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, општинска управа Теслић

²⁶ Публикацију *European Cities and Regions of the Future 2014/15* може се погледати на линку: <http://ow.ly/NV0no>

²⁷ Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, општинска управа Теслић

чешћа пракса у реализацији многих јавних инвестиција које имају могућност комерцијализације. Јавно – приватно партнерство је договор између владиног субјекта (централно или суб-национално) и приватног субјекта који је основан у сврху пружања битних услуга јавности. Циљ овог аранжмана је пружити услуге или ефикаснија постројења и по нижој цијени за крајњег корисника него што би приватни субјекат могао пружити самостално. ЈПП може бити привлачан и за јавни и за приватни сектор. За јавни, приватно финансирање може подржати повећане инвестиције у инфраструктури без кредита и дугова које би имао и може бити извор прихода. Истовремено, бољи системи управљања у приватном сектору, и њихови капацитети који воде ка иновативности, могу довести до повећане ефикасности. Ово на крају води ка комбинацији бољег квалитета и нижих трошкова услуга. За приватни сектор, ЈПП представља пословне прилике у подручјима из којих су у многим случајевима биле искључене.

Према Закону о јавно-приватном партнерству у Републици Српској („Службени Гласник Републике Српске“ бр. 59/09 и 63/11) ЈПП је облик сарадње јавног и приватног сектора која се реализује удруживањем ресурса, капитала и стручних знања, ради задовољавања јавних потреба. Ова врста сарадње се остварује ради осигурања финансирања у циљу изградње, санације, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктуре, пружања услуга и изградње објеката, а у сврху задовољавања јавних потреба.

1.5.9. МСП и предузетништво

У Републици Српској је од 01.12.2013. године, након реформе регистрације пословања, отпочео са радом Једношалтерски систем регистрације пословања при Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге. Поменутом реформом је значајно смањено вријеме, процедуре и трошкови оснивања правних лица, посебно друштва са ограниченом одговорношћу.²⁸ Након реформе регистрације пословања, у периоду од 01.12.2013. године до 30.04.2014. године, на подручју општине Теслић је регистровано укупно 14 правних субјеката, и то 10 друштава са ограниченом одговорношћу (у области прерађивачке индустрије), 3 задруге (област саобраћаја и складиштења) и 1 установа (област стручних, научних и техничких дјелатности).

У периоду од 2009.године до 2013.године, број пословних субјеката регистрованих на подручју општине Теслић се повећава за 6,76% годишње (просјечно). Од укупно регистрованих правних лица око 86% активно послује.²⁹

²⁸Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, општинска управа Теслић

²⁹ИБИД.

Табела 14. Број пословних субјеката у општини Теслић за период 2009 – 2013.

Општина/град	2009	2010	2011	2012	2013 ³⁰
Теслић	61	80	07	43	69

Извор: Статистички годишњак РС 2014

У општини Теслић, према подацима Пореске управе Републике Српске на дан 30.06.2014.године, малих предузетника има 1.059, што је за 12,53% више у односу на 2009.годину (у 2009. години 941 предузетничка радња).³¹ Од укупно регистровних малих предузетника око 56% активно послује.

На основу критеријума о подјели предузећа на мала и средња³² према броју запослених, на подручју општине Теслић 90,79% пословних субјеката се класификује као мало предузеће које упошљава мање од 50 запослених. Према критеријуму оствареног годишњег прихода број малих предузећа је 140, односно 85,88% у односу на укупан број пословних субјеката.

Табела 15. Број предузећа на подручју општине Теслић према величини предузећа у 2014. години

	Према броју запослених	Према оствареном годишњем приходу
Велика предузећа(преко 250 запослених; преко 8 мил. годишњи приход)	4	10
Средња предузећа(од 50 до 250 запослених; од 2 до 8 мил. годишњи приход)	11	13
Мала предузећа(до 50 запослених; до 2 мил. годишњи приход)	148	140
Укупно	163	163

Извор: АПИФ, Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука

Према истраживању, 7 предузећа са подручја општине Теслић која послују у оквиру сектора дрвопрераде, металопрераде, прераде коже и текстила,³³ сматрају да

³⁰ Стање на дан 31.12.2013. године; Завод за статистику РС према подацима АПИФ-а

³¹ Према Закону о порезу на доходак РС, мали предузетник је физичко лице које обавља самосталну дјелатност, изузев финансијских услуга и организовања игара на срећу; не запошљава више од три радника и да укупан приход не прелази 50.000 КМ годишње.

³² Закон о развоју малих и средњих предузећа РС

³³ Истраживање проведено у оквиру СоВЕАР пројекта (2015. година)

је један од ограничавајућих фактора развоја предузећа приступ повољним изворима финансирања. Препреке при осигурању екстерних финансијских средстава су дуге административне процедуре, посебни услови које је потребно испунити, гаранције и хипотеке.

1.6. Туризам

Географски положај, клима, разноврсна топографија, очувана природна богатства и ресурси, културно – историјске знаменитости и дуга туристичка традиција су омогућили развој туристичке дјелатности као једне од најперспективнијих грана привреде на подручју општине Теслић.

Општина Теслић располаже са врло богатом туристичком понудом и природним потенцијалом за развој разних видова туризма попут бањско – рекреационог, планинског, еко – туризма, сеоског, излетничког, спелеолошког, ловног и риболовног туризма као и вјерског и конгресног туризма.

Промоција, унапређење, очување и заштита туристичких вриједности је један од предуслова за дугорочни развој и унапређење туристичке дјелатности и активности ЈУ Туристичке организације општине Теслић су усмјерене управо ка том циљу.

Туристичке дестинације које биљеже значајнију посјећеност на подручју општине Теслић су:

- Здравствено – туристички центар Бања Врућица
- Спортско – рекреациони центар Хајдучке воде
- Вучја планина
- Пећина Растуша
- Принципово врело
- Етно плажа Лане
- Етно село Милојевић
- Манастир Липље
- Светиште Концило

Врсте туристичких објеката: на подручју општине Теслић су заступљени здравствено – туристички капацитети, спортско – рекреациони капацитети, објекти у етно стилу који се могу сврстати у сеоска домаћинства, сакрални објекти, спелеолошки објекти те планинарске стазе и излетишта.

Смјештајни капацитети на подручју општине Теслић се убрајају међу највеће на подручју Републике Српске. ЗТЦ Бања Врућица располаже са више од 1.000 лежаја, СРЦ Хајдучке воде са више од 60 лежаја, Етно плажа Лане са 15 лежаја,

те остали мотели, пансиони и приватни смјештаји чине велики капацитет за прихват туриста.

Потенцијали за проширење туристичких капацитета се огледају у изградњи додатног спортско – рекреационог центра на Вучјој планини,³⁴ улагања у развој сеоског туризма, унапређење спелеолошког туризма уређењем пећине у Очаушу те унапређење вјерског и манифестационог туризма.

1.6.1. Бањско-рекреативни туризам

Један од најзначајнијих природних ресурса општине Теслић су љековите минералне воде на основу којих се развио здравствени, односно бањско – рекреациони туризам. Прва научна истраживања квалитета минералних и термоминералних вода на подручју општине Теслић су извршена у периоду аустроугарске владавине у Босни и Херцеговини.

Комплекс здравствено – туристичког центра Бања Врућица је изграђен управо на локалитету Бање Врућице која је врло богата са извориштима термо – минералних вода. ЗТЦ Бања Врућица располаже са 4 хотела и разноврсном понудом у виду медицинске рехабилитације, балнео терапије, дијагностичког центра, амбулантних прегледа, веллнесс и фитнес аранжмана, спортске рекреације и конгресних аранжмана.

1.6.2. Планински туризам

Брдско – планинско подручје општине Теслић пружа могућности за развој планинског и зимског туризма. Туристичка понуда СРЦ Хајдучке воде укључује веллнесс и фитнес аранжмане као и разне спортске и рекреационе активности (скијање, планински бициклизам и др.) Ипак, с обзиром на потенцијал с којим располаже општина Теслић, могућности за развој овог вида туризма нису у потпуности искориштене.

1.6.3. Економски индикатори

Број пословних субјеката регистрованих у области туризма се повећао за 9% у 2013. години у односу на 2009. годину (11 пословних субјеката у 2013. год. у односу на 12 пословних субјеката у 2009. год.), док је повећање броја запослених значајно веће и то за 47,08% (328 запослених у 2013. год. у односу на 223 запослених у 2009. год.).³⁵

Што се тиче трендова кретања у погледу долазака и ноћења туриста, можемо констатовати да је дошло до пада у погледу долазака и ноћења у току кризних 2008.

³⁴Израђена студија изводљивости

³⁵Статистички годишњак РС

и 2009. године, али да су године након њих забиљежиле углавном двоцифрене стопе раста. Тако је у посматраном периоду констатован раст долазака туриста од 22,13% и то домаћих 10,59%, а страних 71,58%. До раста је дошло и у погледу броја ноћења туриста и то од 37% и то домаћих 12,10%, а страних 209,82%. Просјечан број ноћења по доласку је у просјеку нешто мало више од 5 дана и дупло је већи од просјека у РС и БиХ.³⁶

Табела 16. Доласци и ноћења туриста у општини Теслић за период 2007 – 2014. године

Година	Доласци			Ноћења		
	Укупно	Домаћи туристи	Страни туристи	Укупно	Домаћи туристи	Страни туристи
2007	27.741	22.495	5.246	130.988	114.487	16.501
2008	25.904	20.710	5.194	133.272	114.278	18.994
2009	14.960	12.497	2.463	96.480	84.997	11.483
2010	25.041	20.590	4.451	121.686	102.220	19.466
2011	31.417	24.352	7.065	155.316	120.192	35.124
2012	33.381	24.815	8.566	167.392	121.879	45.513
2013	33.879	24.878	9.001	179.459	128.335	51.124
2014	32.422	22.245	10.177	167.694	102.407	65.287

Извор: Анализа економских индикатора општине Теслић

Посматрани период биљежи раст промета у туризму и угоститељству, са изузетком кризне 2009. године, гдје долази до пада промета услед смањења доласка и ноћења туриста. Учешће промета у туризму и угоститељству општине Теслић у укупном промету те области у РС износи око 10%.

Промет по глави становника је растао у свакој години посматраног периода осим у 2009. години. У 2012. години је износио 271,47 КМ, у 2013. години 293,05 КМ те је 4 пута већи од промета по глави становника Републике Српске.

³⁶Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007 – 2013, Општинска управа Теслић

Табела 17. Промет по врсти услуге у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић за период 2007 – 2013. године

Година	Промет по врсти услуга (КМ)					Пораст/пад промета у %
	Укупно	Храна и напитци	Алкохолна и безал. пића	Смјештај	Остало	
2007	5.967.856,00	2.598.734,00	1.109.158,00	2.085.239,00	174.725,00	н/а
2008	7.108.127,00	3.165.488,00	748.558,00	2.593.544,00	600.537,00	19,11%
2009	4.723.479,00	2.324.605,00	426.548,00	1.845.424,00	126.902,00	-33,55%
2010	7.793.932,00	3.496.896,00	718.240,00	3.012.756,00	566.040,00	65,00%
2011	10.041.532,00	4.105.428,00	1.166.318,00	3.684.456,00	1.085.330,00	28,84%
2012	11.392.879,00	4.889.372,00	1.167.502,00	4.039.844,00	1.296.161,00	13,46%
2013	12.280.386,00	5.097.258,00	1.412.104,00	4.471.834,00	1.299.190,00	7,80%
Учешће у укупном промету	100%	44%	11%	37%	8%	

Извор: Анализа економских индикатора општине Теслић

1.7. Социјална заштита и здравство

Социјална заштита

Центар за социјални рад Теслић је централна јавна установа на подручју општине Теслић чије дјелатности су усмјерене на обезбјеђење социјалне сигурности грађана, као и пружање услуга из система социјалне заштите. У 2014. години Центар за социјални рад је прихватио укупно 1.246 захтјева за социјалну помоћ. Највећи број тих захтјева се односи на једнократну новчану помоћ (541), затим једнократну новчану помоћ у природи - прехранбени производи, огрев, лијекови, трошкови сахране и др. (455), додатак за његу и помоћ од стране другог лица (225) и новчану помоћ (25).³⁷ Центар располаже са простором величине 200 м² који је прилагођен особама са инвалидитетом и има укупно 21 запослених (2014.год). Према правилнику о систематизацији радних мјеста у структури људских ресурса Центру недостају педагог и дефектолог. У току 2014. године Центар за социјални рад је имао 50 пунољетних и 4 малољетна корисника који су остварили право на смјештај у установу социјалне заштите. Када је у питању смјештај у установе социјалне заштите

³⁷У Центар за социјални рад,Извјештај о раду за 2014. годину

на подручју општине Теслић, проблем представља статус психички обољелих лица и остваривање њиховог права на смјештај, што се посебно односи на поступак присилног задржавања и смјештаја.

Табела 18. Малољетна лица - корисници социјалне заштите на подручју општине Теслић за период 2009 – 2013. године

	Укупно	Угрожени породичном ситуацијом	Лица са сметњама у психичком и физичком развоју	Лица друштвено неприхватљиво г понашања	Лица у стању различитих социјално-заштитних потреба	Остали
2009	1.463	838	225	65	300	35
2010	1.581	918	209	87	339	28
2011	1.842	999	279	123	422	19
2012	1.672	776	310	31	532	23
2013	1.556	660	269	26	580	21

Извор: Статистички Годишњак РС 2014

Број малољетних корисника социјалне заштите износи 1.556 у 2013. години, односно 3,71% у односу на укупни број становника општине Теслић. Број пунољетних корисника социјалне заштите износи 7.311 у 2013. години, односно 17,44% у односу на укупни број становника општине Теслић.

Табела 19. Пунољетна лица - корисници социјалне заштите на подручју општине Теслић за период 2009 – 2013. године

	Укупно	Угрожени породичном ситуацијом	Лица са сметњама у психичком и физичком развоју	Лица друштвено неприхватљивог понашања	Психич. болесна лица	Лица у стању различитих социјално-заштитних потреба	Остали
2009	5.442	1.553	661	390	184	1.326	79
2010	6.352	1.766	807	388	232	1.624	120
2011	5.546	6	999	425	230	2.080	122
2012	7.302	1.987	1.060	224	230	2.037	114
2013	7.311	1.985	1.060	203	230	2.086	108

Извор: Статистички годишњак РС 2014

Укупан број корисника социјалне заштите, укључујући малољетна и пунољетна лица, на подручју општине Теслић у 2013. години је 8.867, односно 21,16% у односу на укупан број становника општине Теслић.

Здравство

Број лица која имају здравствено осигурање на подручју општине Теслић је 37.608, од чега је 3.871 иностраних осигураника.³⁸ Изузевши стране држављане, број лица која су здравствено осигурана на подручју општине Теслић је 33.737, односно 80,51% у односу на укупни број становника општине.

Јавна установа Дом здравља Свети Сава Теслић обезбјеђује примарну здравствену заштиту за становништво општине Теслић. У оквиру Дома здравља успостављене су четири службе (хитне медицинске помоћи, лабораторијске дијагностике, опште стоматологије и хигијенско – епидемиолошка служба), двије амбуланте (педијатрије и гинекологије) као и два центра (центар за базичну рехабилитацију и центар за ментално здравље). Пружање услуга у области породичне медицине је организовано тако да се у централном пункту Дома здравља налази 10 тимова који броје од 2.066 до 3.625 регистрованих пацијената. Тимови породичне медицине у свом раду све више времена посвећују превенцији и промоцији здравља, иако је то отежано због великог броја регистрованих пацијената по тиму. Упостављено је 11 теренских амбуланти (Булетић, Прибинић, Г. Липље, Шњеготина, Чечава, Витковци, Слатина, Каменица, Криваја, Блатница, Очауш) које раде по принципу изласка лекара на терен, у одређено вријеме и одређеним радним данима. У свакој амбуланти ради сестра са пуним радним временом. ЈУ Дом здравља Свети Сава упошљава укупно 146 радника (2014. година).

Поред наведене јавне установе на подручју општине Теслић су регистроване четири приватне амбуланте и једна стоматолошка амбуланта.³⁹

1.8. Образовање

На подручју општине Теслић функционише једна јавна предшколска установа, 31 установа за основно образовање (укључујући и подручне школе) и двије средње школе. Преко 95% дјеце похађа основно и средње образовање и постоји тренд повећања процента дјеце која након основног наставе средњошколско образовање.

Предшколско васпитање и образовање

На подручју општине Теслић налази се само једна јавна установа за предшколско васпитање и образовање, дјечије обданиште Палчић. Према достављеним подацима из ЈУ дјечијег обданишта Палчић, њихови капацитети су попуњени (на листи чекања за упис се налази 110 дјеце). Према статистичким

³⁸ Општинска управа Теслић

³⁹ Портал Владе РС, Регистар здравствених установа 2013.

подацима Анализе економских индикатора општине Теслић 2007-2013, тек 5% дјеце на подручју општине Теслић користи вртић (наспрам 13% у РС). Проблем представља и велика територијална разуђеност општине, што је главна препрека при укључивању дјеце из руралних подручја у систем предшколског васпитања и образовања.

Основно образовање

Према подацима из Табеле 20. можемо видјети да је дошло до смањења броја школа и повећања броја наставног особља у периоду од 2008. до 2013. године. Такође, у посматраном периоду је дошло и до смањења броја ученика који похађају основну школу (могући узрок пад природног прираштаја, унутрашње миграције).

Табела 20. Основне школе, наставно особље и број ученика на подручју општине Теслић за период 2008 – 2013. године

Година	Ученици			
	Број школа	Наставно особље	Укупно	Завршили школу
2008/2009	36	307	4.193	521
2009/2010	34	313	4.051	564
2010/2011	33	316	3.867	579
2011/2012	32	331	3.682	441
2012/2013	31	321	3.583	432

Извор: Статистички годишњак РС 2014

Средње образовање

На подручју општине Теслић постоје двије средње школе- Средња мјешовита школа «Јован Дучић» и ЈУ СШ «Никола Тесла». Обје школе су тип мјештовите средње школе. ЈУ СШ «Никола Тесла» нуди смјерове машинство и обрада метала, шумарство и обрада дрвета, електротехника и саобраћај. У сарадњи са ЕУ, општином Теслић и НВО сектором покренута је и Техничка академија за обраду дрвета и метала (WMTA).

Смјерови у средњој мјешовитој школи «Јован Дучић» су трогодишњи (трговац, конобар, кувар) и четворогодишњи (економски техничар, трговачки техничар, угоститељско-кулинарски техничар).

Према резултатима истраживања 7 локалних предузећа (из области дрвопрераде, металопрераде и индустрије коже и текстила) постоји неусклађеност образовног система и расположиве радне снаге са стварним потребама локалног тржишта рада.

Високо образовање

И у високом образовању биљежи се тренд пораста процента средњошколаца који након завршене средње школе уписују факултет, па је тренд растао од 41% средњошколаца (584 уписаних студената од 1.427 ученика средње школе) у школској 2007/2008, до 54,63% у 2012/2013 (907 уписаних студената од 1.660 ученика средње школе).

Постотак учешћа студената који су завршили студије у односу на број укупно уписаних студената са пребивалиштем у општини Теслић је сљедећи:

Табела 21. Број студената са пребивалиштем у општини Теслић за период 2008 – 2013. године

Година	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Уписани студенти	782	716	889	936	907
Студенти који су завршили студиј	111	125	127	147	129
% студената који су завршили студиј у односу на уписане	14,19	17,45	14,28	15,70	14,22

Извор: Статистички годишњак РС 2014

Када се упореди број уписаних и оних који су дипломирали, добија се податак да у просјеку сваки 6-ти уписани студент из Теслића заврши своје студије.

1.9. Култура, млади и спорт**Културно-историјско наслеђе**

Подручје општине Теслић има врло богату историју, чему свједоче и пронађени остаци оруђа и оружја из праисторијског периода на локалитетима у Блатници, Врућици, Чечави и у пећини Растуши. На падинама планине Борја и уз корито ријеке Усоре нађени су остаци примитивног рударског алата из времена Илира и Келта.

Суботића Пећина у Растуши представља највећи спелеолошки објекат на подручју Републике Српске. Комплекс Растушких пећина представља 6 узајамно повезаних пећина, које заједно чине енклаву Карст, са свим карактеристикама крашког терена: пећинама, понорницама, вртачама и каменим масивима. Улаз у централну пећину налази се на Хрњином брду на 432 метра надморске висине и

удаљен је 80 метара западно од Горње Пећине. Истражени дио износи око 350 метара, а састоји се од више канала и дворана. Објекат је под заштитом државе.

Значајнији сакрални објекти, од којих су многи под заштитом државе су: православни манастир Липље који датира из 13. вијека; црква Светог цара Константина и царице Јелене (1900. год.); православна црква Светог Петра и Павла (18. вијек); црква брвнара (1642. год.); светиште Концило; црквиште Чечава (палеолитска станица и тумулус – неистражени); црквиште Радешићи (остац римске грађевине и средњовјековне цркве). На подручју општине Теслић пронађени су и остаци праисторијских (Баре Липље - неистражено) и средњовјековних некропола (на локалитетима Барићи, Чечава, Растуша, Бијело Бучје).

Установе и институције у области културе

Једина јавна установа у области културе на подручју општине Теслић је Народна библиотека „Данило Киш“.

Остале културне институције, Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“, Бошњачко културно друштво „Препород“ и Аматерско драмско позориште „Бранислав Нушић“ иако се финансирају из општинског буџета немају статус јавне установе, већ у формално-правном смислу представљају удружења грађана. На подручју општине Теслић постоје значајни просторни капацитети који се могу искористити при организацији већих културних манифестација и приредби као што су просторије Народне библиотеке, реновирана и проширена зграда градског биоскопа, простори амфитеатра Средњошколског центра као и простори спортско-рекреативног комплекса Радољинка у Теслићу.

Значајније културне манифестације које се одржавају на подручју општине Теслић су Сабор народног стваралаштва, Тесличко љето, културно-умјетничке приредбе које се организују поводом прославе јубилеја и празника, ликовне изложбе и слично.

Омладинска политика општине Теслић

Путем Омладинске политике општине Теслић, као стратешког документа за младе, идентификоване су основне потребе и проблеми младих у општини Теслић, њихово друштвено дјеловање у локалној заједници, области и механизми даљег развоја. Дугорочним приједлогом мјера према стратешким областима предвиђено је побољшање статуса и положаја младих на подручју општине Теслић.

На подручју општине Теслић, активан је мали број организација које се баве

питањима младих. Такође, ангажованост младих у омладинском сектору је на врло ниском нивоу (83,2% неангажовано или незаинтересовано).⁴⁰Са аспекта институционалне подршке младима, постоји Комисија за младе при СО Теслић, референт за младе у оквиру административне службе и Савјет за младе. Према подацима из Омладинске политике општине Теслић 2014-2018, наведена тијела за младе не располажу са адекватним информацијама неопходним за пружање подршке младима при учествовању у друштвеном животу и развоју каријере, за шта је предвиђена и мјера рјешавања тог проблема.

Према подацима општинске управе Теслић за 2012, 2013 и 2014 годину, учешће издатака за подршку програма младих у укупним издацима за непрофитне сврхе је око 3%, а учешће у укупним расходима општине Теслић око 0,16%.

Спортски клубови, такмичења и манифестације

На подручју општине Теслић постоји укупно 20 спортских клубова. Најпопуларнији спортови су фудбал (4 клуба), рукомет (3 клуба) и борилачки спортови (3 клуба). Остали регистровани спортски клубови се односе на кошарку, мали фудбал, шах, стрељаштво, атлетику, куглање и тенис.

Спортски клубови као што су атлетски и карате клубови осим на локалним, учествују и на регионалним и међународним такмичењима.

Традиционалне спортске манифестације су избор спортисте године, уличне трке, неколико турнира у малом фудбалу, „крос“ такмичења која сваке године организују основне школе, карате турнир и шаховски турнир.

Са аспекта капацитета спортских објеката, у функцији је спортска дворана у оквиру спортско-рекреативног комплекса Радољинка у Теслићу, југозападно од фудбалског стадиона. Спортска дворана са пратећим садржајима је површине око 5.000 м² са капацитетом од 1.500 сједећих мјеста и 6.000 посјетилаца укупно.

Буџетом општине Теслић, на годишњем нивоу, у просјеку је предвиђено 316.000 КМ за финансирање спортских клубова и манифестација. Учешће издатака за спорт у укупним расходима општине Теслић износи око 2,24%, односно око 40% у укупним расходима предвиђеним за непрофитне субјекте и организације.

1.10. Невладин сектор

Непрофитни или невладин сектор чине појединци и организације који доприносе да друштво постане заједница одговорних појединаца оријентисаних према напретку и развоју заједнице као и личном напретку. Невладин сектор има

⁴⁰ Омладинска политика општине Теслић 2014 – 2018. нацрт

врло значајну улогу у развоју цивилног друштва, владавине права, демократије, заштите животне средине и многих других области.

На подручју општине Теслић, у 2014. години, регистровано је укупно 46 невладиних организација и удружења која се баве питањима из области хуманитарног рада, екологије, лова, културе и умјетности, пољопривреде, права жена и слично. Многе организације реализацијом својих пројеката и активности покривају више области.⁴¹

Учешће издатака за непрофитне организације, удружења и субјекте у укупним расходима општине Теслић износи 4,88% у 2014. години, што представља смањење издавања за непрофитне организације и удружења у односу на 2013. и 2014. годину када су ти издаци износили око 6% у укупним расходима буџета општине.

1.11. Локална управа

Општина Теслић је јединица локалне самоуправе са правима и обавезама утврђеним уставом и законом. Општина самостално одлучује о пословима из свога дјелокруга и подлијеже надзору уставности и законитости овлаштених државних органа. Општина обавља послове којима се непосредно остварују потребе грађана и другим пословима од локалног значаја који нису искључени из њене надлежности, нити додијељени у надлежност неког другог нивоа власти. Општина има својство правног лица са правима и обавезама утврђеним Уставом, законима и Статутом. Органи општине су: Скупштина општине, као орган одлучивања и креирања политике Општине и Начелник општине, као носилац извршне власти који заступа и представља Општину, руководи општинском управом и одговоран је за њен рад. За обављање послова из своје надлежности, у Општини постоји Општинска управа⁴² коју чини 7 одјељења и 3 организационе јединице (службе).

Табела 22. Одјељења и службе Општине Теслић

Одјељења	Службе
1. Одјељење за општу управу са службом за правну помоћ; 2. Одјељење за просторно уређење; 3. Одјељење за стамбено – комуналне послове; 4. Одјељење за привреду и друштвене	1. Стручна служба Скупштине општине; 2. Канцеларија (кабинет) начелника, 3. Служба за заједничке послове.

⁴¹ Општинска управа Теслић

⁴² У општинској управи су формиран Одсјек за Развој и инвестиције и Територијална Ватрогасна јединица као посебна организационо јединица

- дјелатности;
5. Одјељење за борачко – инвалидску заштиту;
 6. Одјељење за финансије;
 7. Одјељење за инспекцијске послове.

Извор: Општина Теслић

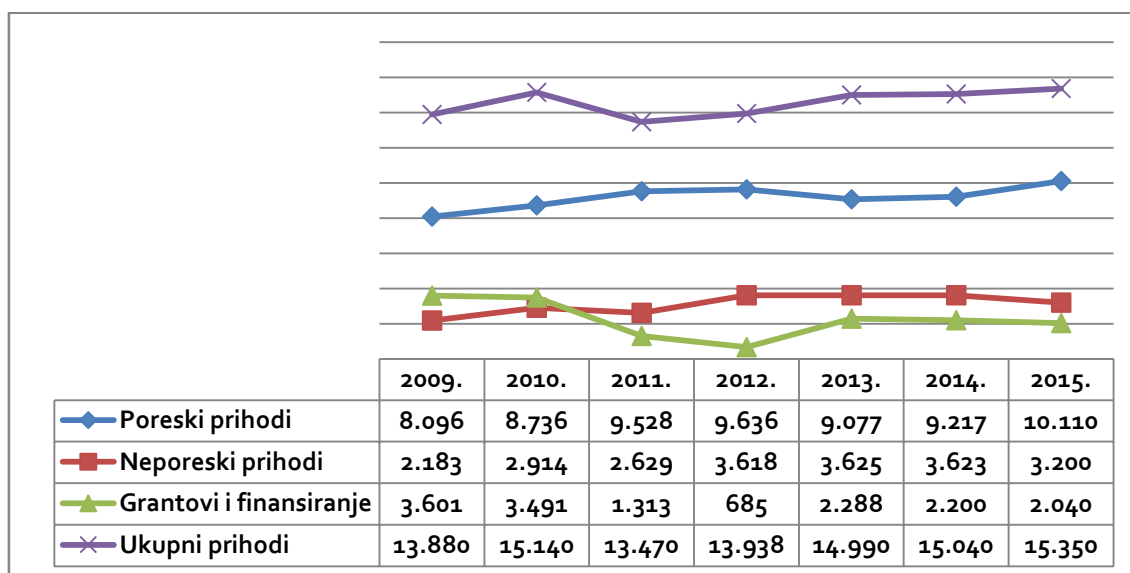
Оствареним приходима и расходима Општина самостално располаже кроз буџет који доноси Скупштина општине у складу са законом и другим прописима.

Приходи у буџету Општине састоје се од:

- пореских прихода (порез на доходак и добит, порези на лична примања, порези на имовину, порез на промет производа и услуга, индиректни порези дозначени од УИО, остали порески приходи),
- непореских прихода (приходи од предузетничких активности, накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга), као и
- грантова и финансирања (грантови из земље и иностранства, трансфери између буџетских јединица, трансфери јединицама локалне самоуправе, примици по разним основама).

Иако се ниво остварених прихода мијења из године у годину, исти је условљен макроекономском ситуацијом и осталим догађајима у окружењу на које Општина нема утицај. С тим у вези, у наставку се даје графички приказ кретања прихода (пореских и непореских и грантова и финансирања) за период 2009-2015. година.

Графикон 3. Кретање прихода Општине Теслић за период 2009-2015. година (у 000 КМ)

Највећи ниво остварених прихода биљежи се у 2010. години (због остварених грантова и финансирања)⁴³. У 2011. години дешава се „пад“ остварених прихода који у неким својим ставкама достиже до 50% и више (грантови и финансирање). Од 2012. године укупни приходи Општине биљеже константан раст по просјечној стопи од 1,51%, док су у 2015. години планирани на нивоу од око 15,35 милиона КМ (повећање од 10,59% у односу на 2009. годину).

Из анализе прихода Општине у посљедњих 7 година видимо да су порески приходи у просјеку расли по годишњој стопи од око 3,55% (повећање од 24,88% у односу на 2009. годину). Просјечни годишњи порески приходи у посљедњих 7 година износе 9,2 милиона КМ.

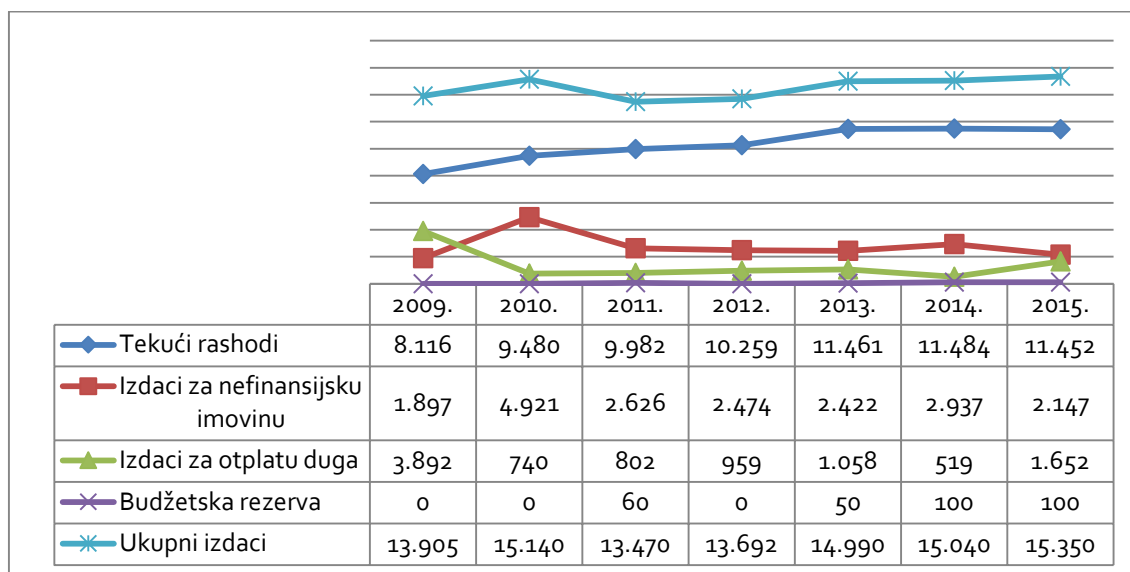
Непорески приходи у посматраном периоду су расли по вишој стопи у односу на пореске приходе. Просјечни годишњи непорески приходи у посљедњих 7 година износе 3,1 милиона КМ, а годишња просјечна стопа раста ових прихода износи 6,66% (повећање од 46,59% у односу на 2009. годину).

Грантови и финансирање су нестабилнији од пореских и непореских прихода и имају велике осцилације у смислу годишње стопе пада односно раста прихода по овом основу. Просјечни годишњи грантови и финансирање у посљедњих 7 година износе 2,2 милиона КМ. Просјечна стопа пада ових прихода износи -6,19% (смањење од -43,35% у односу на 2009. годину).

Структура расхода Општине Теслић према економској класификацији за период 2009-2015. године приказана је у наредном графичком приказу.

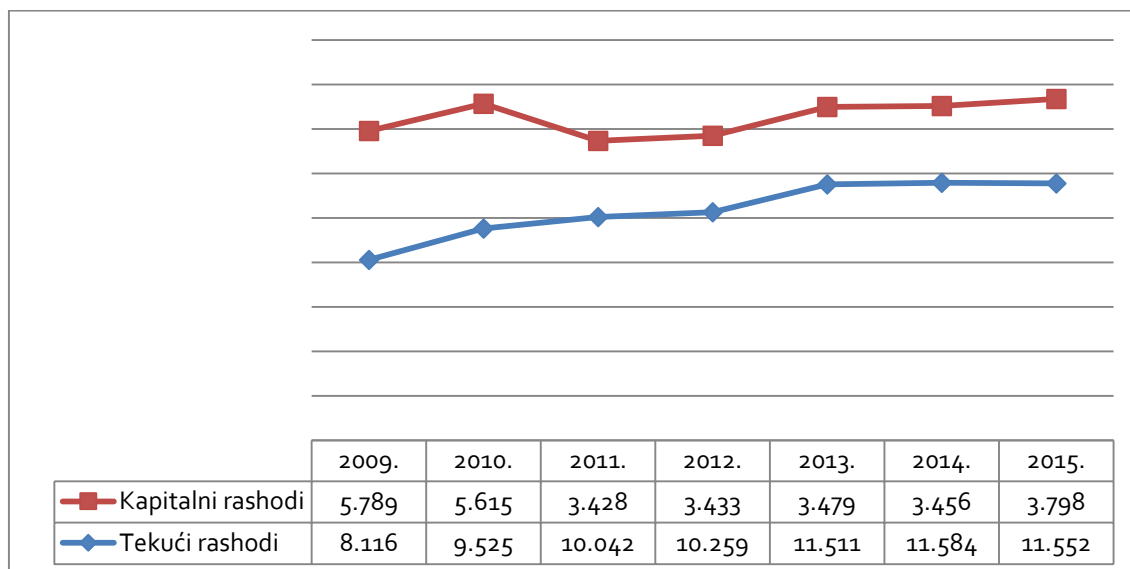
⁴³Обзиром да је 2015 година у току узета је 2010. година као година са највећим приходима

Графикон 4. Структура расхода Општине Теслић према економској класификацији за период 2009-2015. године

Што се тиче коначног утрошка прикупљених прихода, према приложеном графикону, видљиво је да се они у највећој мјери реализирају у области текућих расхода. Важно је напоменути да већина прикупљених прихода има намјенски и законом дефинисан начин трошења.

Графикон 5. Однос капиталних и текућих расхода Општине Теслић за период 2009-2015. године

Из анализе капиталних и текућих расхода Општине у посљедњих 7 година видимо да су текући расходи у просјеку расли по годишњој стопи од око 6% (повећање од 42,32% у односу на 2009. годину), док у исто вријеме капитални расходи имају „пад“ по просјечној стопи од -4,91% (смањење од -34,39% у односу на 2009. годину). Просјечни годишњи текући расходи у посљедњих 7 година износе 10,370 милиона КМ, док просјечни капитални расходи износе 4,143 милиона КМ.

Привредна друштва регистрована у Теслићу могу користити различите видове подстицаја: субвенције за подстицај извоза, новчани подстицаји за развој пољопривреде и села, подршка инвестицијама и запошљавању, итд.⁴⁴

Законом о локалној самоуправи мјесна заједница је дефинисана као облик непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи. У општини Теслић, као јединици локалне самоуправе образовано је 49 (четрдесет девет) мјесних заједница што је утврђено Одлуком Скупштине општине Теслић од 24.04.2013. године⁴⁵.

Важно је напоменути да су јавне установе чији је оснивач Општина Теслић и које се финансирају из општинског буџета Центар за социјални рад, Ватрогасна јединица, Црвени крст и Дјечије обданиште „Палчић“, док су јавне установе чији је оснивач Општина Теслић и које се дјелимично финансирају из Општинског буџета Средња мјешовита школа „Никола Тесла“, Средња мјешовита школа „Јован Дучић“ и Народна библиотека „Данило Киш“.

Општина Теслић остварује сарадњу са другим општинама кроз Савез општина и градова. На овај начин општина Теслић је укључена у процес умрежавања општина као и у креирање одлука из домена Савеза.

У циљу привлачења страних и домаћих инвестиција, јачања конкурентских предности, и пружања подршке развоју приватног сектора, општина Теслић је, заједно са општинама Тешањ и Жепче, 2012. године потписала Споразум о међуопштинској сарадњи чиме је покренута БЕАР (Бусинесс Ехцелленце Ареа) иницијатива.⁴⁶

Општина Теслић остварује и међуопштинску и регионалну сарадњу на међународном нивоу, као што је сарадња са општинама Житиште, Тител и Ивањица у Србији, те општинам Борово у Хрватској.

Ова сарадња се огледа на привредном, културном, спортском и образовном плану. Поред садржајне сарадње која укључује мноштво корисника веома битно је нагласити да општина Теслић на овај начин кроз грађење партнерстава изван граница Босне и Херцеговине ствара предуслове за прекограничну сарадњу у оквиру

⁴⁴ Наведене мјере подршке се односе на локалне и републичке подстицаје

⁴⁵ Одлука о образовању мјесних заједница на подручју општине Теслић „Службени гласник општине Теслић“ бр: 01-022-17/13 (24.04.2013. год.)

⁴⁶ Детаљније обрађено у поглављу 1.5.8. Стране инвестиције

које има релевантне партнере за заједничке програме и пројекте за повлачење средстава из европских фондова.

II SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа је једна од метода стратешког менаџмента помоћу које се анализирају унутрашње снаге и слабости те вањске пријетње и прилике. Основа за идентификацију снага и слабости унутрашњег окружења је социо – економска анализа подручја. Посматрано са аспекта једне општине, унутрашње снаге представљају потенцијале и предности с којима општина располаже у оквиру своје територије док унутрашње слабости представљају одређене недостатке с којима се општина суочава. За разлику од предузећа, општине могу само дјелимично утицати на властите снаге и слабости (одрживо управљање природним ресурсима нпр.). Вањски фактори попут регионалних, глобалних па чак и одређених државних кретања су скоро у потпуности изван утицаја појединачних општинских органа.

Табела 23. SWOT анализа општине Теслић

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Географски положај • Величина територије • Повољни климатски услови • Очувано природно богатство • Водни ресурси (љековите термо–минералне воде и хидропотенцијал) • Шумски ресурси • Пољопривредно земљиште погодно за производњу здраве хране • Традиција туризма и прерађивачке дјелатности (знање, капацитети) • Културно - историјско наслеђе 	<ul style="list-style-type: none"> • Низак природни прираштај • Висока стопа незапослености • Висока стопа неактивности • Неусклађеност образовног система са потребама приватног сектора • Уситњеност пољопривредног земљишта и производња за властите потребе домаћинства • Низак степен модернизације некатегорисаних путева • Неизграђена комунална инфраструктура у сеоским подручјима
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ

- Могућност кориштења међународних фондова
- Јавно приватно партнерство за финансирање инвестиција
- Могућност привлачења страних инвеститора (остварен позитиван имиџ Општине)
- Сарадња са другим општинама унутар земље
- Сарадња са другим општинама ван земље
- Реформа регистрације пословања
- Одлив становништва
- Ограничен напредак БиХ при ЕУ интеграцијама
- Неповољна економска ситуација и тржишни услови у БиХ
- Недовољна заштита домаће производње
- Политичка нестабилност у БиХ
- Негативни утицаји глобалних економских и тржишних кретања

СНАГЕ И СЛАБОСТИ

Према величини територије, општина Теслић је једна од највећих општина у Републици Српској и БиХ што у комбинацији са структуром рељефа, повољним климатским условима и природним ресурсима пружа могућности за развој различитих грана привреде као што су туризам, пољопривреда, енергетика, вађење руда и минерала и друге дјелатности. Општина Теслић је смјештена у централном брдско – планинском дијелу БиХ, и налази се релативно близу великих потрошачких центара. Граничи са десет других општина (Добој, Тешањ, Маглај, Желче, Зеница, Травник, Котор Варош, Челинац, Прњавор и Станари) што заједно са прометним правцима који пролазе кроз општину (магистрални пут М4, два регионална пута) ствара услове за врло добру прометну увезаност са другим дијеловима државе и регионом. Територијална разуђеност и доминантно рурално становништво (60%) су разлог већег значаја развијене и модернизоване путне инфраструктуре за општину Теслић. За разлику од постојећих магистралних, регионалних и локалних путева гдје је степен и темпо модернизације релативно задовољавајући, степен модернизације некатегорисаних путева, који су посебно битни за рурално подручје, није задовољавајући (109 км асфалтирано од укупно 625 км) што може представљати препреку развоју одређених видова туризма (сеоски, излетнички и сл.), одређених привредних грана (посебно пољопривреде) и утицати на миграцију становништва из руралног ка урбаном дијелу општине.

Очувано природно богатство, културно – историјско наслеђе и расположивост природних ресурса који имају високу вриједност (посебно шуме, термо – минералне воде) чини ову општину једном од богатијих у РС и БиХ. Потенцијал за развој разних видова туризма (здравственог, планинског, еко – туризма, сеоског, излетничког, спелеолошког, ловног, риболовног и вјерског туризма) је дјелимично искориштен. Најразвијенији вид туризма је здравствени,

односно бањско – рекреациони који уједно има дугу традицију, а заснован је управо на богатству термо – минералних вода које се налазе на простору Општине. Простор Општине је окружен са седам планина (Чавка, Узломац, Борја, Вучја Планина, Влашић, Махњача и Црни Врх) и већи дио рељефа општине чини побрђе, средње и ниске планине са ријечним долинама и клисурама између њих. Таква структура рељефа пружа могућности за развој зимског и планинског туризма, енергетике и одређених пољопривредних грана као што је сточарство. Међутим, потенцијали за развој тих видова туризма и енергетике су само дјелимично искориштени.⁴⁷ Пећина Растуша представља потенцијал за развој спелеолошког туризма који се такође може боље искористити и промовисати.

Шумски потенцијал и богатство тог природног ресурса с којим располаже општина Теслић омогућили су развој дрвне индустрије као једне од најзначајнијих привредних грана. Прерађивачка индустрија, посебно дрвна индустрија, има дугогодишњу традицију на просторима Општине. Иако та привредна област није достигла степен развоја који је имала прије ратних дешавања, знање, капацитети и природни ресурси који постоје су добра основа да се тај ниво достигне па чак и превазиђе. Предуслов за то је одрживо управљање шумским ресурсима, подршка јавног сектора пословним субјектима, отклањање недостатака приступа финансијским средствима али и самоиницијативно дјеловање приватног сектора (истраживање нових тржишта, развој нових производа, промоција и маркетинг, оптимизација производног процеса и сл.).

Такође, потребно је уложити веће напоре при истраживању, утврђивању исплативих количина и експлоатисању расположивих руда и минерала.

Структура и заступљеност пољопривредног земљишта представља предност и потенцијал општине Теслић који пружа могућност за развој пољопривреде као једне од перспективнијих привредних грана (од укупног пољопривредног земљишта 44,70% су оранице). Ипак, пољопривредна дјелатност, у поређењу са осталим привредним гранама као што су прерађивачка индустрија, туризам, па чак и грађевинарство, није довољно развијена. Препреку оптималном искориштењу пољопривредног земљишта представља уситњеност парцела и заступљеност производње за властите потребе, а не за тржиште.

Евидентно је из представљене социо – економске анализе да постоји негативан тренд природног кретања становништва. Поред пада природног прираштаја, један од разлога је и одлив становништва, односно миграције у друге општине унутар земље, као и у друге државе. Са аспекта дугорочног развоја Општине, уколико се настави негативан тренд природног кретања становништва и

⁴⁷У области планинског туризма постоји један значајан капацитет-СРЦ Хајдучке Воде.

одлив становништва (посебно младих и образованих особа) доћи ће до смањења удјела младих у старосној структури становништва што ће за посљедицу имати негативан утицај на привреду (недостатак младог и образованог кадра) и општински буџет (повећање социјалних издавања). Забрињавајући су и подаци о неактивности радно способног становништва (стопа неактивности 65%), стопи незапослености (43%) и квалификационој структури незапослених (94,34% незапослених са основним и средњим образовањем). Иако је стопа незапослености висока, постоји неусклађеност образовног система и квалификација незапослених са стварним потребама приватног сектора, што дјелимично може бити узрок и високе заступљености особа са основним и средњим образовањем у структури незапослених. Образовни систем теже прати промјене унутар приватног сектора условљене кретањима, промјенама и потребама на тржишту које се дешавају у релативно кратком року.

ПРИЛИКЕ И ПРИЈЕТЊЕ

Све организације па тако и јединице локалне самоуправе (ЈЛС) су изложене и вањским утицајима (приликама и пријетњама), а све оне имају један основни циљ, економски развој и задовољење потреба грађана и пословних субјеката. С тим у вези, неопходно је да и Општина Теслић у стратешком планирању узме у обзир дјеловање вањских утицаја јер је то једини начин којим се може изградити успјешан концепт развоја, што је посебно важно у данашњим условима транзиције и глобализације. Препознавање вањских прилика и пријетњи и њихово повезивање с Општином кључни је елемент стратешког управљања и стратешког планирања.

Општину Теслић могуће је посматрати у контексту придруживања Босне и Херцеговине Европској унији. Обзиром да је Босна и Херцеговина земља потенцијални кандидат за чланство у ЕУ, као најреалнија прилика за финансирање разних пројекта идентификовани су ИПА фондови (Инструменти за предприступну помоћ). Узимајући у обзир финансијске потенцијале ИПА фондова, реална могућност јесте да Општина Теслић у будућем периоду за потребе пројекта аплицира на неки од ИПА фондова у наредном периоду у потребном износу⁴⁸. ИПА средства ће бити основни извор за подршку развоју БиХ из којих ће се моћи осигуравати и средства за развој пројекта. Да би се ефикасно могло конкурисати за њихово коришћење, потребно је развијати способност Општине Теслић да за њих конкурише. Ту треба остварити потребну сарадњу с истраживачким институцијама и међународним развојним агенцијама. Стицањем статуса кандидата за ЕУ, БиХ ће имати још веће могућности кориштења средстава испред приступних фондова ЕУ.

⁴⁸БиХ као земља потенцијални кандидат, користи прве двије компоненте ИПА средстава.

Поред наведеног, расположиви страни извори финансирања су и програми и средства међународних развојних банака и међународних развојних агенција (Свјетска банка (WB), Интернационалне банке за реконструкцију и развој (ИБРД), Интернационалне развојне асоцијације (ИДА) и Интернационалне финансијске корпорације (ИФЦ), Еуропска развојна банка (ЕБРД), УНДП (Глобална развојна мрежа Уједињених нација). Поред ИПА фондова Еуропске Уније, програма Уједињених нација и Свјетске банке, врло су извјесни и фондови од стране Њемачке агенције за развој (ГТЗ), Шведска међународна развојне агенције (СИДА) и осталих држава као што су Јапан, Норвешка, Шпанија итд.

У посљедње вријеме модел јавно-приватног партнерства (ЈПП) постаје све чешћа пракса у реализацији многих јавних инвестиција. У том смислу, модел јавно-приватног партнерства идентификован је као потенцијална прилика и извор финансирања јавних инвестиција за Општину Теслић. ЈПП може бити привлачан и за јавни (Општину Теслић) и за приватни сектор. За Општину Теслић, приватно финансирање може подржати повећане инвестиције у инфраструктури без кредита и дугова које би имала и може бити извор прихода. Истовремено, бољи системи управљања у приватном сектору, и њихови капацитети који воде ка иновативности, могу довести до повећане ефикасности. Ово на крају води ка комбинацији бољег квалитета и евентуално нижих трошкова услуга за становништво општине Теслић.

Посматрајући генерално, пословно окружење за стране инвестиције је неповољно и преоптерећено је разним даџбинама и порезима. Ипак, у Републици Српској је 2014. године остварен напредак, јер је успостављен једношалтерски систем гдје је, на једном мјесту, могуће регистровати предузеће. Овакав начин регистрације је значајан за привлачење инвеститора, што је створило и велико олакшање за инвеститоре у општини Теслић.

Општина Теслић је један од бољих примјера и доказа како и јединица локалне самоуправе може да утиче на грађење позитивног имиџа. Примјер за то је и подручје пословне изврсноности БЕАР. Кроз ову развојну иницијативу Општина Теслић (заједно са Општинама Тешањ и Жепче), директно утиче на грађење позитивног имиџа. Исто тако, и други видови међуопштинске сарадње које остварује Општина Теслић омогућаваће даљи економски развој.

Пријетње са којима ће се Општина Теслић суочава су генералне природе и оне негативно утичу на све општине у Босни и Херцеговини. Период од посљедњих 20-ак година окарактерисао је велики број промјена на политичкој, економској и друштвеној сцени у Босни и Херцеговини, као и промјена у регионалном и глобалном окружењу. Пријетње са којима се Општина Теслић суочава односе се на неповољну економску ситуацију и тржишне услове у БиХ, недовољну заштита домаће производње, ограничен напредак при ЕУ интеграцијама, негативни утицаји

глобалних економских и тржишних кретања. Предње наведене пријетње, могу се директно примијенити и на подручје општине Теслић, с тим да је неопходно нагласити да Општина Теслић, у оквиру својих уставних надлежности и законских овлаштења, има лимитирану могућност дјеловања на побољшање одређених утицаја.

III ВИЗИЈА РАЗВОЈА, СТРАТЕШКИ И ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ ЗА ПЕРИОД 2015-2018. ГОДИНЕ

Визија представља први корак у изради и осмишљавању стратешких планова. Прије свега потребно је да буде јасна, инспиративна и да се обраћа свим интересним групама. Визија представља слику идеалне будућности, јасну предоцбу будућих догађаја односно дугорочни жељени резултат. Кроз претходну социоекономску анализу анализирани су фактори који утичу и на којима је могуће базирати развој општине Теслић као што су: демографија, тржиште рада, инфраструктура, привреда, туризам, социјална заштита и здравство, образовање, култура, млади и спорт, невладин сектор и локална управа, као и остали фактори који доприносе развоју општине Теслић.

На основу поменуте анализе те уочених могућности за развој, дефинисана (ревидирана) је визија развоја општине Теслић која гласи:

“Локална заједница са развијеном предузетничком инфраструктуром, повољним условима за инвеститоре, развијеним туризмом, пољопривредом, малим и средњим предузетништвом, развијеном комуналном инфраструктуром, очуваном животном средином, у којој грађани у партнерству са јавном управом стварају економски и социјално привлачан амбијент за живот и развој”

Израда Стратегије у принципу представља осмишљавање начина за остваривање жељене будућности представљене у визији. Обликовање Стратегије захтијева визионарску способност, способност дугорочног планирања, способност препознавања динамике промјена различитих фактора као и способност препознавања узрочно посљедичних односа између истих. Стратегија треба да буде веза између визије и оперативног дјеловања, те је потребно да буде конципирана на начин да уједини све интересне групе, и одговорне институције на путу ка остварењу жељене визије, те да истим омогући иновативно и креативно дјеловање. Процес израде Стратегије, односно стратешког планирања, подразумијева дефинисање стратешких циљева, приоритетних циљева и мјера.

Поменути визију је могуће остварити кроз њено декомпоновање на стратешке циљеве, приоритетне циљеве и мјере који су дефинисани и образложени у наставку.

Стратешки циљеви представљају први корак у стратешком планирању и декомпоновању визије односно њене операционализације. Стратешки циљеви осликавају суштинске, кључне факторе и услове које је потребно унаприједити или промијенити како би се достигла жељена визија. Обзиром да покривају више сродних подручја, јавља се потреба за њиховом даљом операционализацијом.

Декомпоновање визије се наставља операционализацијом стратешких циљева кроз приоритетне циљеве. **Приоритетни циљеви** представљају идентификацију кључних праваца дјеловања ка остварењу сваког појединачног стратешког циља.

Мјере представљају пут ка остваривању дефинисаних приоритетних циљева и мост преко којег се стратешко планирање преводи у сферу оперативног планирања. У том контексту, мјере представљају оперативни дио приоритетних циљева на основу којих се могу идентификовати конкретни пројекти.

Слика 3. Преглед корака у стратешком планирању

Приликом ревидирања Стратегије узете су у обзир и промјене из прошлости које су знатно утицале на промјену структуре привреде у општини Теслић, као и тренутне промјене и трендови из окружења који у великој мјери утичу, или могу утицати на развој општине Теслић. Транзицијски процес који је захватио БиХ распадом бивше СФР Југославије, а који се огледа у промјени политичког система и економског система односно новог начина привређивања, је у великој мјери утицао на привредну структуру у општини Теслић, а посебно на привредне гране које су традиционално биле генератор запошљавања становништва и развоја општине

Теслић, као што су: прерађивачка, дрвна, металопрерађивачка и текстилна индустрија. Поменуте индустрије су биле дио ланца производње, од сировине до финалног производа, који је прекинут успостављањем граница између република у саставу бивше СФР Југославије, што је за посљедицу изазвало немогућност самосталног и одрживог пословања поменутих индустрија.

Промјене које долазе из окружења су првенствено везане за процес глобализације, развој технологија, развој нових знања те повећање конкурентности. Глобализација се догађа, у неким дијеловима свијета брже док у неким спорије, и од њених утицаја се не могу изоловати нити пословни нити институционални живот у општини Теслић, те је из тог разлога узета у разматрање као један од важнијих фактора приликом стратешког планирања.

На основу социо-економске анализе, SWOT анализе те дефинисане визије, утврђени су следећи стратешки циљеви:

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 РАЗВОЈ ДИВЕРЗИФИКОВАНЕ ПРИВРЕДНЕ СТРУКТУРЕ У КОЈОЈ СУ МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРАДЕ, ТУРИЗМА И ПОЉОПРИВРЕДЕ ИЗРАЖЕНИ КАО НОСИОЦИ НАПРЕТКА I ЗАПОШЉАВАЊА

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 РАЗВОЈ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, РУРАЛНИ РАЗВОЈ, ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ КАО ПРЕДУСЛОВ СТАБИЛНЕ И ПРОСПЕРИТЕТНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И КВАЛИТЕТНОГ ЖИВОТА ГРАЂАНА

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 ИЗГРАДЊА ИНТЕГРИСАНЕ, ДИНАМИЧНЕ И ПРИВЛАЧНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СА РАЗВИЈЕНИМ ПАРТНЕРСКИМ ОДНОСОМ ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ, ГРАЂАНА, ПРИВРЕДНОГ И ЈАВНОГ СЕКТОРА

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4 ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ И ЈАВНОГ СЕКТОРА У ЦЈЕЛИНИ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5 ИЗГРАДЊА КУЛТУРНО-СПОРТСКИ НАПРЕДНОГ И СОЦИЈАЛНО СИГУРНОГ АМБИЈЕНТА

У наставку су представљени приоритетни циљеви у оквиру сваког стратешког циља и мјере за њихову реализацију кроз Оперативни и Акциони план. Оперативни и Акциони план нуде платформу по којој ће се Стратегија провести у пракси, односно спецификацију конкретних акција неопходних за реализацију Стратегије. Оперативни и Акциони план су припремљени у складу са предложеним

стратешким и приоритетним циљевима, те предложеним мјерама за њихову реализацију.

Оперативни план је смјештен у временски оквир реализације ревидиране Стратегије 2015-2018. година, док се Акциони план односи само на активности предложене за 2015. годину. Оперативни план предвиђа реализацију 69 мјера, кроз реализацију 25 програма и 13 приоритетних циљава. Оперативни и Акциони план имају карактер почетног документа за имплементацију, мониторинг, те евалуацију Стратегије.

Оперативним и Акционим планом је дефинисан редослијед провођења активности, одговорне институције и временски оквир за реализацију активности, те индикатори на основу којих је могуће одредити у којој мјери је одређена активност реализована, као и оквирни буџет и извори финансирања. Предње треба да служи као основ за мониторинг и евалуацију имплементације Стратегије.

IV ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗА ПЕРИОД 2015-2018. ГОДИНЕ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 – РАЗВОЈ ДИВЕРЗИФИКОВАНЕ ПРИВРЕДНЕ СТРУКТУРЕ У КОЈОЈ СУ МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ, ТУРИЗМА И ПОЉОПРИВРЕДЕ ИЗРАЖЕНИ КАО НОСИОЦИ НАПРЕТКА И ЗАПОШЉАВАЊА

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
1.1. Изградња подстицајног пословног окружења за несметан развој МСП сектора	1.1.1. Изградња институционалне подршке МСП	1.1.1.1. Успостављање Центра за подршку привреди у оквиру Одсјека за развој Општине Теслић по начелу “ One stop shop“	Одсјек за развој и инвестиције	x	x		Успостављен Центар за подршку привреди у оквиру Одсјека за развој Општине Теслић по начелу“ One stop shop“	10.000 КМ Општина: 0% Остали: 100%
		1.1.1.2. Провођење анкета и анализа о потребама послодаваца и стању на тржишту радне снаге	Одјељење за привреду и др. дјелатности	x	x	x	1. Проведена мин. 1 анкета годишње 2. Израђена 1 анализа годишње о потребама послодаваца и стања на тржишту радне снаге	У оквиру редовних послова
		1.1.1.3. Тренинг и техничка подршка МСП у припреми пројеката за приступ средствима фондова (ЕУ-ИПА, ИПАРД, ИФАД и сл.)	Одсјек за развој и инвестиције		x	x	1. Проведен мин. 1 тренинг годишње	У оквиру редовних послова
		1.1.1.4. Формирање кластера дрвопрерађивача	Одсјек за развој и инвестиције Привредни савјет			x	1. Формиран кластер дрвопрерађивача	5.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
	1.1.2. Програм финансијске подршке МСП	1.1.2.1. Обезбјеђење буџетских средстава за запошљавање у производним дјелатностима	Одјељење за финансије	x	x	x	1. Запослено мин. 45 људи годишње	225.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%
		1.1.2.2. Обезбјеђење буџетских средстава за запошљавање у почетним бизнисима и обртима	Одјељење за финансије		x	x	1. Запослено 10 нових радника годишње 2. Основано 5 нових бизниса и обрта годишње	25.000 КМ Општина: 100% Остали: 0%
		1.1.2.3. Омогућавање куповине земљишта за привредне капацитете у пословним зонама под повољним условима и роковима плаћања	СО Теслић		x	x	Донесен посебан нормативни акт од стране СО-е за уступање грађ. парцела у пословним зонама са дефинисаним условима и подстицајним мјерама	У оквиру редовних послова
	1.1.3. Програм стварања предузетничке инфраструктуре	1.1.3.1. Ажурирање базе података о привредним субјектима и слободним просторима	Одсјек за развој и инвестиције	x	x	x	1. Ажурирана база података о привредним субјектима и слободним просторима минимално 1 годишње	У оквиру редовних послова
		1.1.3.2. Изградња инфраструктуре у пословној зони „Ланара“	Одјељење за ст. комуналне послове	x	x	x	1. Изграђен приступни пут и саобраћајна инфраструктура у посл. зони према регулационом плану и	5.425.000КМ Општина: 35% Остали: 65%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
							Студији изводљивости 2. Изграђена електро и телефонска мрежа 3. Изграђена водоводна и канализациона мрежа	
		1.1.3.3. Изградња инфраструктуре у пословној зони „Борја“	Одјељење за ст. комуналне послове		x		1. Изграђена главна саобраћајница дужине 502 м са тротоаром 2. Изграђена електро и телефонска мрежа	150.000 КМ Општина: 100% Остали: 0%
		1.1.4.1. Промоција предузетништва- организација предузетничких такмичења за младе	Одјељење за пр. и др. дјелатности Одсјек за развој и инвестиције		x	x	1. Проведена мин. 1 промотивна кампања годишње 2. Организовано 1 предузетничко такмичење годишње	У оквиру редовних послова
		1.1.4.2. Организација едукација према приједлозима привредника	Одсјек за развој и инвестиције		x	x	1. Организована мин. 1 едукација годишње	У оквиру редовних послова
		1.1.4.3. Унапређење услова у Центру за преквалификацију и доквалификацију при СШ „Никола Тесла“ Теслић	Одсјек за развој и инвестиције СМШ Никола Тесла		x	x	1. Извршена набавка потребне опреме и алата	50.000КМ Општина: 30% Остали: 70%
		1.1.4.4. Покретање програма суфинансирања обука радне снаге	Одјељење за пр. и др.		x	x	1. Обучено 20 радника годишње	10.000 КМ Општина: 50%

 1.1.4. Подршка развоју радне снаге у
привреди

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
		према исказаним потребама привреде	дјелатности Одсјек за развој и инвестиције					Остали: 50%
1.2. Развој савремене и тржишно оријентисане пољопривреде	1.2.1. Финансијска подршка развоју пољопривреде	1.2.1.1. Подршка програму подстицаја (субвенција)	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. мин. 150 пољ. произвођача стакло право на подстицај	250.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%
		1.2.2.1. Подршка пројектима намијењеним набавци опреме за прераду, чување и дистрибуцију пољопривредних производа	Одјељење за пр. и др. дјелатности		x	x	1. Обезбијеђено суфинансирање за реализацију предложене мјере за мин. 2 објекта	60.000 КМ годишње Општина: 50% Остали: 50%
	1.2.2. Изградња инфраструктуре и људских ресурса у пољопривреди	1.2.2.2. Едукација пољопривредника из области сточарства, воћарства и биолошки исправне хране	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Одржано 12 едукација годишње	У оквиру редовних послова
		1.2.2.3. Промоција и унапређење сарадње пољопривредних произвођача и прерађивача пољопривредних производа	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Организовано мин. 2 округла стола годишње 2. Организовано мин. 2 семинара годишње	У оквиру редовних послова

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
1.2.3. Унапређење сточарске производње		1.2.3.1. Унапређење пасминског састава и увођење зоохигијенских стандарда	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Минимално 5 пољ. произвођача набавило квалитетан расплодни материјал 2. Мин. 5. произвођача унаприједило услове узгоја у објектима	КМ 90.000 Општина: 60% Остали: 40%
		1.2.3.2. Унапређење постојећих и изградња савремених објеката у сточарској производњи	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Изграђено или адаптирано 5 објеката годишње	50.000 КМ годишње Општина: 60% Остали: 40%
1.2.4. Развој воћарске производње		1.2.4.1. Пројекат подизања засада коштичавог, јабучастог и јагодастог воћа	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Подигнуто 3 ха засада коштичавог, 3 ха засада јабучастог и 7,5 ха засада јагодастог воћа	70.000 КМ годишње Општина: 40% Остали: 60%
		1.2.4.2. Пројекат изградње мреже прогнозних станица	Одјељење за пр. и др. дјелатности		x	x	1. Изграђена мин. 1 прогнозна станица годишње	25.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
	1.2.5. Програм производње биолошки исправне хране	1.2.5.1. Пројекат промоције, организовања и заснивања органске и интегралне производње	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Обучено 10 произвођача који су засновали 5 ха годишње производње у контролисаним условима органске производње 2. мин. 250 произвођача обучено за интегралну производњу воћа и у интегралном концепту се производи воће и поврће на 90 хектара површине	Оквирни буџет: 15.000 КМ Општина: 100% Остали 0%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
1.3. Стварање туристички организационих претпоставки и јачање људских ресурса	1.3.1. Стварање организационих претпоставки и јачање људских ресурса	1.3.1.1. Израда стратегије развоја туризма општине Теслић	Одјељење за пр. и др. дјелатности Туристичка организација	x			1. Израђена стратегија развоја туризма општине Теслић	10.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%
	1.2.6. Изградња прерађивачких капацитета у пољопривреди	1.2.6.1. Подршка пројектима за изградњу објеката за складиштење и прераду воћа	Одсјек за развој и инвестиције	x	x		1. Изграђене мин. 3 хладњаче за јагодасто воће капацитета 20 тона	30.000КМ годишње Општина: 40% Остали: 60%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
1.3.2. Израда и реализација посебних програма у туризму	1.3.1.2. Развој туристичког информационог пункта и унапређење туристичке сигнализације	Туристичка организација	x	x	x	1. Туристички информ. пункт организационо оспособљен 2. Успостављена туристичка сигнализација према усвојеном пројекту	25.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%	
	1.3.2.1. Унапређење осталих програма у туризму на општини Теслић (вјерског, спортског, туристичке манифестације)	Туристичка организација	x	x	x	1. Израђени промо материјали о туристичким потенцијалима	У оквиру редовних послова	
	1.3.2.2. Организација програма едукације кадрова у туризму	Туристичка организација		x	x	1. Организовано 2 едукативна циклуса годишње 2. Обучено 20 особа годишње	У оквиру редовних послова	
	1.3.2.3. Регистрација приватног смјештаја (изградња базе, стандардизовање)	Одјељење за пр. и др. дјелатности Туристичка организација	x	x	x	1. Извршена регистрација приватног смјештаја 2. Израђена и стандардизована база података о приватном смјештају	У оквиру редовних послова	
	1.3.2.4. Израда регулационог плана за СРЦ Вучја планина	Одјељење за просторно уређење			x	1. Израђен и усвојен регулациони план за СРЦ Вучја планина	10.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%	

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 – РАЗВОЈ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, РУРАЛНИ РАЗВОЈ, ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ КАО ПРЕДУСЛОВ СТАБИЛНЕ И ПРОСПЕРИТЕТНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И КВАЛИТЕТНОГ ЖИВОТА ГРАЂАНА

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
2.1. Изградња комуналне инфраструктуре	2.1.1. Изградња водоводне мреже	2.1.1.1. Изградња водовода друге висинске зоне	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Изграђена водоводна мрежа у ИИ висинској зони која обухвата нових око 10.000 потрошача	Оквирни буџет: 7.500.000 КМ Општина: 64% (14% властито учешће, 50% кредитна средства) Остали 36%
		2.1.1.2. Унапређење снабдијевања водом МЗ које нису обухваћене пројектом изградње водоводне мреже у ИИ висинској зони	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Унапријеђено снабдијевање водом у МЗ Прибинић, Булетић, Г. Булетић, Младиковине, Блатница, Луг Марковићи, Узвинска, Каменица, Рајшева	500.000 КМ Општина: 60% Остали: 40%
		2.1.1.3. Израда пројектне документације и реконструкција филтер станице и примарног вода	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности			x	1.Израђена пројектна документација 2.Замијењене азбестно-цементне цијеви главног вода градског водовода	4.000.00 КМ Општина: 15% Кредит: 50% Остали: 35%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	
				2015	2016	2017			
2.1.2.	Изградња канализационе мреже и постројења за пречишћавање	2.1.2.1. Израда пројектне документације и канализационе мреже за градско и приградско подручје - наставак ширења канализационе мреже	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Израђена пројектна документација у 2015. години 2. Изграђена канализациона мрежа у насељима Доња Врућица, Бања Врућица, Барићи, Ружевић, Гомјеница, Рудник, Ђулић и Стењак	2.690.000 КМ Општина: 60% Остали: 40%	
		2.1.2.2. Израда пројектне документације и изградња главног колектора и пречистача отпадних вода	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Изграђен главни канализациони колектор у 2015. години 2. Изграђен пречистач отпадних вода капацитета 20.000 ЕЦ	7.700.000 КМ Општина: 64% (14% властито учешће, 50% кредитна средства) Остали: 36%	
	2.1.3.	Топлификација градског подручја	2.1.3.1. Израда студије изводљивости система топлификације градског подручја	Одјељење за ст. ком. дјелатности Одсјек за развој и инвестиције		x	x	1. Израђена студија изводљивости система топлификације градског подручја	400.000 КМ Општина: 0% Остали: 100%
			2.1.4.	Изградња мреже локалних путева, градских улица и пјешачких стаза	2.1.4.1. Завршетак изградње мреже локалних путева	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	1. Изграђено 9,8 км мреже локалних путева до краја 2016.
	2.1.4.2. Изградња улица према годишњем програму	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x		x	x	Изграђене улице по годишњем програму	1.905.000 КМ Општина: 100%	

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
		2.1.4.3. Изградња пјешачких стаза по годишњем програму	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Изграђено укупно око 5 км пјешачких стаза	685.000КМ Општина: 42% Остали: 58%
		2.1.4.4. Пројекат санације клизишта проузрокованих поплавама у 2014. години	Одјељење за ст. ком. дјелатности		x	x	1. Санирана 3 клизишта годишње	50.000КМ годишње Општина: 50% Остали: 50%
		2.1.4.5. Изградња бицикличких стаза	Одјељење за ст. ком. дјелатности			x	Уређене мин. 2 стазе	50.000 КМ Општина: 25% Остали: 75%
2.2. Изградња инфраструктуре у руралним срединама	2.2.1. Пројекти руралне инфраструктуре	2.2.1.1. Изградња некатегорисаних путева према годишњем програму	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Изграђено 10 км годишње некатегорисаних путева у складу са динамиком дефинисаном у ПКИ	3.300.000 КМ Општина: 67% Остали: 33%
		2.2.1.2. Подршка програмима реконструкције школских објеката	Одјељење за прив. и др. дјелатности		x	x	1. Реконструисано мин. 2 објекта	50.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
		2.2.1.3. Реконструкција локалних домова мјесних заједница	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Реконструисано мин. 3 домова мјесних заједница годишње	30.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%
		2.2.1.4. Израда студије енергетске ефикасности на подручју општине Теслић	Одјељење за ст. ком. дјелатности Одсјек за развој		x	x	1. Израђена студија енергетске ефикасности на подручју општине Теслић за јавне објекте	30.000КМ Општина: 50% Остали: 50%
2.3. Унапређење животне средине	2.3.1. Пројекти заштите околине	2.3.1.1. Реализација активности према локалном еколошком акционом плану (ЛЕАП)	Одјељење за ст. ком. дјелатности Одсјек за развој	x	x	x	1. Реализација мјера ЛЕАП предвиђених за период 2015-2017. године	Према годишњем плану
		2.3.1.2. Уређење ријечног корита ријеке Мале и Велике Усоре у градском подручју	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x		1. Уређено корито ријека Мале и Велике Усоре на градском подручју	777.400 КМ Општина: 0% Остали: 100% (кредит)

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 – ИЗГРАДЊА ИНТЕГРИСАНЕ, ДИНАМИЧНЕ И ПРИВЛАЧНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СА РАЗВИЈЕНИМ ПАРТНЕРСКИМ ОДНОСОМ ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ, ГРАЂАНА, ПРИВРЕДНОГ И ЈАВНОГ СЕКТОРА

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
3.1. Побољшање положаја младих	3.1.1.Реализација циљева и задатка из Стратегије младих за општину Теслић	3.1.1.1. Израда акционог плана реализације Стратегије младих и обезбјеђење средстава за његово провођење	Одјељење за привреду и др. дјелатности		x	x	1. Израђен акциони план реализације Стратегије младих 2. Обезбијеђена потребна средства за реализацију Акционог плана Стратегије младих	У оквиру редовних послова
3.2. Унапређење организације и рада НВО сектора	3.2.1. Реализација пројеката за унапређење НВО сектора	3.2.1.1. Израда базе података о НВО сектору као и о Донаторским кућама које подржавају НВО сектор	Одјељење за привреду и др. дјелатности		x		1. Израђена база података о НВО сектору у 2016. години 2. Израђена база података о донаторским кућама које подржавају НВО у 2016. години	У оквиру редовних послова
		3.2.1.2. Подршка пројектима НВО	Одјељење за привреду и др. дјелатности Одјељење за финансије	x	x	x	1. Подржано мин. 5 НВО пројеката годишње	100.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4 – ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ И ЈАВНОГ СЕКТОРА У ЦЈЕЛИНИ

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
4.1. Повећање ефикасности локалне управе	4.1.1. Пројекти унапређења локалне управе	4.1.1.1. Јачање услужне и развојне компоненте општинске администрације укључујући и упознавање са начинима кандидовања према ЕУ Фондовима	Одјељење за општу управу Одсјек за развој		x	x	Кроз семинаре обучено минимално 5% запослених за припрему ЕУ пројеката	У оквиру редовних послова
		4.1.1.2. Стварање кадровских и финансијских капацитета за приступ екстерним изворима финансирања	Одјељење за општу управу Одсјек за развој		x	x	Обучено мин. 5 службеника за припрему пројеката према вањским изворима финансирања	У оквиру редовних послова
		4.1.1.3. Одржавање и унапређење web старнице са он-лине сервисом за комуникацију са грађанима	Одсјек за развој Служба за информисање	x	x	x	Успостављена потпуна могућност 24 сата дневно комуникације путем web странице управе са грађанима	У оквиру редовних послова
		4.1.1.4. Реализација програма у области просторно-планске регулативе за унапређење механизма за издавање одобрења за грађење,	Одјељење за просторно уређење	x	x	x	1.Имплементиран ГИС софтвер 2. База одобрења за грађење се ажурира мин. 2Х годишње	У оквиру редовних послова

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
		формирање и ажурирање базе урбанистичких података						
		4.1.1.5. Едукација запослених у административној служби, јавним установама и предузећима о кориштењу информационих технологија, страних језика и изградњи људских ресурса	Одјељење за општу управу Одсјек за развој		x	x	1. Организовано мин. 2 едукативна програма годишње 2. Едуковано мин. 20 особа годишње	У оквиру редовних послова

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015	2016	2017		
4.2. Повећање ефикасности јавног сектора	4.2.1. Пројекти унапређења јавног сектора	4.2.1.1. Јачање услужне и развојне компоненте у области пружања комуналних услуга	ЈКП Рад и КП Комуналац	x	x	x	1.Повећан обухват прикупљања чврстог отпада у мин. 5 нових насеља 2.Проширен обухват снабдијевања питком водом на мин. 60% становништва општине 3.проширен обухват прикупљања отпадних вода за простор градских и приградских МЗ 4. Извршено преузимање на управљање локалних водовода који ће бити реконструисани по ПКИ	Средства предвиђена мјерама ПКИ у оквиру средстава предвиђених за улагање у комуналну инфраструктуру
		4.2.1.2. Унапређење ефикасности јавних установа (здравства, образовања, културе, спорта и др.)	Одјељење за прив. и др. дјелатности, Дом здравља, Центар за соц. рад, Спортска дворана, Средње школе	x	x	x	Мин. 5% запослених унаприједило вјештине и знање на годишњем нивоу	У оквиру редовних послова

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5 – ИЗГРАДЊА КУЛТУРНО-СПОРТСКИ НАПРЕДНОГ И СОЦИЈАЛНО СИГУРНОГ АМБИЈЕНТА

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	
				201.	2016	2017			
5.1. Унапређење културе и спорта	5.1.1. Реализација пројеката из области културе и спорта	5.1.1.1. Успостављање центра за културу	Одјељење за пр. и др. дјелатности		x		1. Успостављен Центар за културу	20.000КМ Општина: 60% Остали: 40%	
		5.1.1.2. Пројекат подршке културно-аматерским друштвима	Одјељење за пр. и др. дјелатности		x	x	1. Подржане програмске активности за мин. три удружења на годишњем нивоу	20.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%	
		5.1.1.3. Израда и реализација годишњег програма културних, спортских и туристичких манифестација општинског карактера	Одјељење за пр. и др. дјелатности			x	x	1. Израђен годишњи програм културних, спортских и туристичких манифестација општинског карактера 2. Реализован годишњи програм културних, спортских и туристичких манифестација општинског карактера	У оквиру редовних послова
		5.1.1.4. Подршка спортским удружењима и клубовима по годишњем програму	Одјељење за пр. и др. дјелатности Савјет за спорт	x	x	x		1. Ифинансиран годишњи програм спортских удружења прихваћен од стране Савјета за спорт	300.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				2015.	2016	2017		
5.2. Унапређење здравствене заштите	5.2.1. Програм унапређења здравствене заштите на терену	5.2.1.1. Пројекат уређења и опремања теренских амбуланти укључујући и снадбијевање грађана лијековима на терену	Дом здравља	х	х	х	1.Унапријеђен рад амбуланти – набављена комплетна опрема за рад у мин. 1 амбуланти годишње 2.Уведено етажно гријање у мин. 1 теренској амбуланти 3.Обезбијеђено снабдјевање грађана лијековима у руралним средионама	30.000КМ годишње Општина: 50% Остали: 50%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				201.	2016	2017		
		5.2.1.2. Унапређење процеса рада и квалитета пружања услуга примарне здравствене заштите у ЈУ Дом здравља Свети Сава Теслић	Дом здравља	x	x	x	1.Испуњавање стандарда сертификације здравствене установа по годишњем програму 2.Проведена едукација кадра-мин. 10% кадра унаприједило знање 3.Проведена едукација 5 доктора за рад на ултразвуку 4.Проведено мин. 5 едукација становништва о превенцији најзначајнијих болести и здравих стилова живота 5.Унапријеђен процес рада и подигнут квалитет услуга увођењем нових информационих технологија 6.Уведен директан контакт са корисницима услуга путем веб сајта Установе 7.Уведен софтвер за службу гинекологије, педијатрије, стоматологије, ЦБР-а и службу за економско правне послове 8.Уведена дигитализација за службу лабораторије.	150.000 КМ Дом здравља: 70% Општина: 10% Остали: 20%

ПРИОРИТЕТ НИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
				201.	2016	2017		
5.3. Побољшање социјалне сигурности свих грађана	5.3.1. Реализација пројеката социјалне сигурности	5.3.1.1. Изградња и унапређење инфраструктуре у насељима гдје живе ромске заједнице	Одјељење за ст. ком дјелатности Одсјек за развој	x	x		1.Изграђена сек. канализациона мрежа у два насеља у којима живе Роми 2.Реконструисано 5 кућа	150.000 КМ Општина: 20% Остали: 80%
		5.3.1.2. Изградња куће за смјештај угрожених чланова породица жртава насиља у породици	Центар за соц. рад			x	1. Изграђена кућа за смјештај угрожених чланова породица жртава насиља у породици	150.000 КМ Општина: 25% Остали: 75%
		5.3.1.3. Реновирање и адаптација објекта обданишта Палчић	Одјељење за ст. ком дјелатности Одсјек за развој	x			1. Реновиран објекат обданишта Плачић	175.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%
		5.3.1.4. Побољшање положаја особа са инвалидитетом у области образовања и запошљавања	Одјељење за пр. и Одсјек за развој НВО		x	x	1.Израђен план запошљавања особа са инвалидитетом 2.Обезбијеђено суфинансирање запослења мин. 2 особе са инвалидитетом на годишњем нивоу	10.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%
		5.3.1.5. Успостављање дневног центра за социјално угрожене категорије становништва	Центар за соц. рад			x	1. Успостављен дневни центар за социјално угрожене категорије становништва	50.000 КМ Општина: 25% Остали: 75%

V АКЦИОНИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 – РАЗВОЈ ДИВЕРЗИФИКОВАНЕ ПРИВРЕДНЕ СТРУКТУРЕ У КОЈОЈ СУ МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПЕРАДЕ, ТУРИЗМА И ПОЉОПРИВРЕДЕ ИЗРАЖЕНИ КАО НОСИОЦИ НАПРЕТКА И ЗАПОШЉАВАЊА

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
1.1. Изградња подстицајног пословног окружења за несметан развој МСП сектора	1.1.1. Изградња институционалне подршке МСП	1.1.1.1. Успостављање Центра за подршку привреди у оквиру Одсека за развој Општине Теслић по начелу“ One stop shop“	Одсјек за развој и инвестиције	x	x		Успостављен Центар за подршку привреди у оквиру Одсека за развој Општине Теслић по начелу“ One stop shop“	10.000 КМ Општина: 0% Остали: 100%	2
		1.1.1.2. Провођење анкета и анализа о потребама послодаваца и стању на тржишту радне снаге	Одјељење за привреду и др. дјелатности (Одј. за пр. и др. дј.)	x	x	x	1. Проведена мин. 1 анкета годишње 2. Израђена 1 анализа годишње о потребама послодаваца и стања на тржишту радне снаге	У оквиру редовних послова	3
	1.1.2. Програм финансијске подршке МСП	1.1.2.1. Обезбјеђење буџетских средстава за запошљавање у производним дјелатностима	Одјељење за финансије	x	x	x	1. Запослено мин. 45 људи годишње	225.000 КМ годишње: Општина: 100% Остали: 0%	1

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
	1.1.3. Програм стварања предузетничке инфраструктуре	1.1.3.1. Ажурирање базе података о привредним субјектима и слободним просторима	Одсјек за развој и инвестиције	x	x	x	1. Ажурирана база података о привредним субјектима и слободним просторима	У оквиру редовних послова	2
		1.1.3.2. Изградња инфраструктуре у пословној зони „Ланара“	Одјељење за ст. комуналне послове	x	x	x	1. Изграђен приступни пут и саобраћајна инфраструктура у посл. зони по Студији изводљивости 2. Изграђена електро и телефонска мрежа 3. Изграђена водоводна и канализациона мрежа	5.425.000КМ Општина: 25% Остали: 75%	1
1.2. Развој савремене и тржишно оријентисане пољопривреде	1.2.1. Финансијска подршка развоју пољопривреде	1.2.1.1. Подршка програму подстицаја (субвенција)	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	2. Мин. 150 пољ. произвођача стакло право на подстицај	250.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%	1

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
1.2.2. Изградња инфраструктуре и људских ресурса у пољопривреди	1.2.2.2. Едукација пољопривредника из области сточарства, воћарства и биолошки исправне хране	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Одржано 5 едукација годишње	У оквиру редовних послова	2	
	1.2.2.3. Промоција и унапређење сарадње пољопривредних произвођача и прерађивача пољопривредних производа	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Организовано 2 округла стола годишње 2. Организовано 2 семинара годишње	У оквиру редовних послова	3	
1.2.3. Унапређење сточарске производње	1.2.3.1. Унапређење пасминског састава и увођење зоохигијенских стандарда	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Минимално 5 пољ. произвођача набавило квалитетан расплодни материјал 2. Мин. 5. произвођача унаприједило услове узгоја у објектима	90.000 КМ Општина: 60% Остали: 40%	2	
	1.2.3.2. Унапређење постојећих и изградња савремених објеката у сточарској производњи	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Обезбијеђено 30.000 КМ годишње за подршку изградњи и реконструкцији објеката 2. Изграђено или адаптирано 5 објеката годишње	Оквирни буџет: 150.000КМ Општина: 60% Остали: 40%	2	

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
				1.2.4. Развој воћарске производње	1.2.4.1. Пројекат подизања засада коштичавог, јабучастог и јагодастог воћа	Одјељење за пр. и др. дјелатности			
1.2.5. Програм производње биолошки исправне хране	1.2.5.1. Пројекат промоције, организовања и заснивања органске и интегралне производње	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1. Обучено 10 произвођача који су засновали 5 ха годишње производње у контролисаним условима органске производње 2. мин. 250 произвођача обучено за интегралну производњу воћа и у интегралном концепту се производи воће и поврће на 90 хектара површине	15.000 КМ Општина: 100% Остали: 0%	3	

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
				1.3.1. Стварање организационих претпоставки и јачање људских ресурса	1.3.1.2. Развој туристичког информационог пункта и унапређење туристичке сигнализације	Туристичка организација			
1.3.2. Израда и реализација посебних програма у туризму	1.3.2.1. Унапређење осталих програма у туризму на општини Теслић (вјерског, спортског, туристичке манифестације)	Туристичка организација	x	x	x	1. Израђени промо материјали о туристичким потенцијалима	У оквиру годишњег програма рада	3	
	1.3.2.3. Регистрација приватног смјештаја (изградња базе, стандардизовање)	Одјељење за пр. и др. дјелатности Туристичка организација	x	x	x	1. Извршена регистрација приватног смјештаја 2. Израђена и стандардизована база података о приватном смјештају	Оквирни буџет: КМ У оквиру годишњег програма рада	3	

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 – РАЗВОЈ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, РУРАЛНИ РАЗВОЈ, ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ КАО ПРЕДУСЛОВ СТАБИЛНЕ И ПРОСПЕРИТЕТНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И КВАЛИТЕТНОГ ЖИВОТА ГРАЂАНА

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЂЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ А
				2015.	2016.	2017.			
2.1. Изградња комуналне инфраструктуре	2.1.5. Изградња водоводне мреже	2.1.1.1. Изградња водовода друге висинске зоне	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Изградња водоводна мрежа у ИИ висинској зони која обухвата нових око 10.000 потрошача	Оквирни буџет: 7.500.000 КМ Општина: 64% (14% властито учешће, 50% кредитна средства) Остали: 36%	1
	2.1.6. Изградња канализационе мреже и постројења за пречишћавање	2.1.2.1. Израда пројектне документације и канализационе мреже за градско и приградско подручје - наставак ширења канализационе мреже	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Израђена пројектна документација у 2015. години 2. Изградња канализациона мрежа у насељима Доња Врућица, Бања Врућица, Барићи, Ружевић, Гомјеница, Рудник и Ђулић	Оквирни буџет: 2.690.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%	1
		2.1.2.2. Израда пројектне документације и изградња главног колектора и пречистача отпадних вода	КП Рад Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Израђена пројектна документација у 2015. години 2. Изградња главног колектора и пречистач отпадних вода капацитета 20.000 ЕЦ	Оквирни буџет: 7.700.000 КМ Општина: 64% (14% властито учешће, 50% кредитна средства) Остали: 36%	1

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ А
				2015.	2016.	2017.			
2.1.7.	Изградња мреже локалних путева, градских улица и пјешачких стаза	2.1.4.1. Завршетак изградње мреже локалних путева	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x		Изграђено 9,8 км мреже локалних путева до краја 2016.	Оквирни буџет: 1.516.000КМ Општина: 22% Кредитна средства: 78%	1
		2.1.4.2. Изградња улица и пјешачких стаза према ПКИ	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Изграђене улице по годишњем програму	1.905.000 КМ 100% буџет општине	1
		1.1.4.3. Изградња пјешачких стаза	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	Изграђено укупно око 5 км пјешачких стаза	685.000КМ (за стазе), Општина: 42% Остали: 58%	1
2.2. Изградња инфраструктуре у руралним срединама	Пројекти руралне инфраструктуре	2.2.1.1. Изградња некатегорисаних путева према годишњем програму	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Изграђено 10 км годишње некатегорисани путеви у складу са динамиком дефинисаном у ПКИ	Оквирни буџет:3.300.000 КМ Општина: 67% Остали: 33%	1
		2.2.1.3. Реконструкција локалних домова мјесних заједница	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x	x	1. Реконструисано мин. 3 домова мјесних заједница годишње	30.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%	3

ПРИОРИТЕТНИ И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ А
				2015.	2016.	2017.			
2.3. Унапређење животне средине	2.3.1. Пројекти заштите околине	2.3.1.1. Реализација активности према локалном еколошком плану (ЛЕАП)	Одјељење за ст. ком. дјелатности Одсјек за развој	x	x	x	1. Реализација мјера ЛЕАП предвиђених за период 2015- 2017 година	Оквирни буџе тпрема годишњем плану	2
		2.3.1.2. Уређење ријечног корита ријеке Мале и Велике Усоре у градском подручју	Одјељење за ст. ком. дјелатности	x	x		1. Уређено корито ријека Мале и Велике Усоре у градском подручју	Оквирни буџет: 777.400КМ Општина: 0% Остали: 100% (кредит)	1

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 – ИЗГРАДЊА ИНТЕГРИСАНЕ, ДИНАМИЧНЕ И ПРИВЛАЧНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СА РАЗВИЈЕНИМ ПАРТНЕРСКИМ ОДНОСОМ ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ, ГРАЂАНА, ПРИВРЕДНОГ И ЈАВНОГ СЕКТОРА

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
				3.2. Унапређење организације и рада НВО сектора	3.2.2. Реализација пројеката за унапређење НВО сектора	3.4.1.2. Подршка пројектима НВО			

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4 – ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ И ЈАВНОГ СЕКТОРА У ЦЈЕЛИНИ

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ А
				2015	2016	2017			
4.1. Повећање ефикасности локалне управе	4.1.1. Пројекти унапређења локалне управе	4.1.1.3. Одржавање и унапређење web странице са on-line сервисом за комуникацију са грађанима	Одсјек за развој	x	x	x	1. Успостављена потпуна могућност 24 сата дневно комуникација путем web странице управе са грађанима	У оквиру редовних активности	2
		4.1.1.4. Реализација програма у области просторно-планске регулативе за унапређење механизма за издавање одобрења за грађење, формирање и ажурирање базе урбанистичких података	Одјељење за просторно уређење	x	x	x	1.Имплементиран ГИС софтвер 2.База одобрења за грађење се ажурира мин. 2X годишње	У оквиру редовних активности	2

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ А
				2015	2016	2017			
4.2. Повећање ефикасности јавног сектора	4.2.2. Пројекти унапређења јавног сектора	4.2.1.1. Јачање услужне и развојне компоненте комуналних дјелатности	ЈКП Рад и КП Комуналац	x	x	x	1.Повећан обухват прикупљања чврстог отпада у мин. 5 нових насеља 2.Проширење обухвата снабдијевања питком водом на мин. 60% становништва општине 3.Проширење обухвата прикупљања отпадних вода за простор градских и приградских МЗ 4.Преузимање на управљање локалних водовода који ће бити реконструисани по ПКИ	Средства предвиђена мјерама ПКИ	1
		4.2.1.2. Унапређење ефикасности јавних установа (здравства, образовања, културе, спорта и др.)	Одјељење за прив. и др. дјелатности, Дом здравља, Центар за соц. рад, Спортска дворана, Средње школе	x	x	x	Мин. 5% запослених унаприједило вјештине и знање на годишњем нивоу	У овиру редовних активности	3

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5 – ИЗГРАДЊА КУЛТУРНО-СПОРТСКИ НАПРЕДНОГ И СОЦИЈАЛНО СИГУРНОГ АМБИЈЕНТА

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
5.1. Унапређење културе и спорта	5.1.1. Реализација пројеката из области културе и спорта	5.1.1.4. Подршка спортским удружењима и клубовима по посебном програму	Одјељење за пр. и др. дјелатности	x	x	x	1.Исфинансиран годишњи програм спортских удружења прихваћен од стране Савјета за спорт	300.000 КМ годишње Општина: 100% Остали: 0%	2
5.2. Унапређење здравствене заштите	5.2.2. Програм унапређења здравствене заштите на терену	5.2.1.1. Пројекат уређења и опремања теренских амбуланти укључујући и снабдијевање грађана лијековима на терену	Дом здравља	x	x	x	1.Унапријеђен рад амбуланти – набављена комплетна опрема за рад у мин. 1 амбуланти годишње. 2.Уведено етажно гријање у мин. 1 теренској амбуланти 3.Грађани уредно снабђевени лијековима на терену	30.000КМ Општина: 50% Остали: 50%	1

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
		5.2.1.2. Унапређење процеса рада и квалитета пружања услуга примарне здравствене заштите у ЈУ Дом здравља Свети Сава Теслић	Дом здравља	x	x	x	1.Испуњавање стандарда сертификације здравствене установа по годишњем програму 2.Проведена едукација кадра-мин. 10% кадра унаприједило знање 3.Проведена едукација 5 доктора за рад на ултразвуку. 4.Проведено мин. 5 едукација становништва о превенцији најзначајнијих болести И здравих стилова живота 5.Унапређен процес рада и подигнут квалитет услуга увођењем нових информационих технологија: 6.Уведен директан контакт са корисницима услуга путем веб сајта Установе 7.Уведен софтвер за службу гинекологије, педијатрије, стоматологије, ЦБР-а И службу за економско правне послове. 8.Уведена дигитализација за службу лабораторије.	50.000 КМ Дом здравља: 70% Општина: 10% Остали: 20%	2

ПРИОРИТЕТН И ЦИЉ	ПРОГРАМ	МЈЕРА	НОСЛИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР			ИНДИКАТОР ЗА ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЈЕРЕ	ОКВИРНИ БУЏЕТ И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	РАНГ ПРИОРИТЕТ
				2015	2016	2017			
				5.3. Побољшање социјалне сигурности свих грађана	5.3.2. Реализација пројеката социјалне сигурности	5.3.1.1. Изградња и унапређење инфраструктуре у насељима гдје живе ромске заједнице			
		5.3.1.3. Реновирање и адаптација објекта обданишта Палчић	Одјељење за ст. ком дјелатности Одсјек за развој	x			1. Реновиран објекат обданишта Палчић	140.000 КМ Општина: 50% Остали: 50%	1